

Ми з України...

Війна очима студентської молоді....

Київ 2023

Передмова

Дорогі драгомановці!

24 лютого 2022 року – день повномасштабного вторгнення Росії в Україну – розділив життя українців на «до» та «після». Хтось втратив родину, дім, змушений був стати внутрішнім переселенцем чи шукати прихистку за кордоном, а хтось чекає з війни рідну людину та з усіх сил намагається не впасти у відчай. Та переважна більшість із нас продовжує працювати, підтримуючи економіку та життєдіяльність держави попри постійні ракетні обстріли та енергетичну кризу.

Такими сокровенними думками діляться з нами студенти у своїх творах про перші години, перші дні російської агресії. Неможливо без душевного болю читати розповіді студентів про страждання людей у Бучі, Ірпені, Гостомелі, Василькові, Бородянці, Херсоні, Сумах, Чернігові, Миколаєві, Запоріжжі, Покровську, Краматорську, Бахмачі, Києві... Географію можна продовжити, бо в нашому університеті навчаються студенти з усіх куточків України. Кожна сім'я по-своєму зустріла спільну українську трагедію, Хтось потрапив під обстріли у перші години вторгнення, багато сіл, селищ, містечок були зайняті ворогом. Переховування у підвалах, евакуація під ворожі обстріли, перші хвилини розпачу і паніки. Однак розпач і паніка не властиві нашому народові. Тому розповідь кожного студента завершується вірою у Перемогу. Наші студенти у найскладніших умовах евакуації працюють із маленькими дітками у підвалах, плетуть сітки для наших воїнів, виготовляють свічки для обігріву бійців, стають волонтерами, доставляють їжу, одяг, усе найнеобхідніше для тих, хто у прифронтовій зоні або й в окупації. Усе це висвітлено в їх розповідях.

Ми пишаємося нашими студентами і запевняємо, що робота зі студентами є пріоритетним і специфічним напрямом діяльності університету, що здійснюється в інтересах молодого людини, Сьогодні ситуація в суспільстві вимагає нових форм роботи з молоддю. Навіть незважаючи на такі складні обставини, ми з вами навчаємо студентів, розвиваємо наукову діяльність та підтримуємо міжнародні зв'язки з партнерами, які поставились до нашої трагедії з розумінням і підтримкою. Проекти, форуми, заходи, ініціативи – переходять в онлайн-площину та представлені інформаційним та відеоконтентом, який розміщено на сайті університету, соціальних сторінках та на онлайнканалах студентського самоврядування. Реалізація інноваційного потенціалу молоді, створення умов для самореалізації та творчого розвитку кожної молодого людини – ключові завдання молодіжної політики в університеті. Складна ситуація у світі та в Україні, спричинена війною, переходом на дистанційну форму навчання, внесли свої корективи у роботу з молоддю в 2022-23 н.р. Орієнтуючись на науковий досвід, культурно-освітню традицію та державницький підхід у справі підготовки гармонійної професійно спрямованої особистості вчителя, університет працює у напрямку виявлення, розкриття та розвитку загальноосвітнього і культурного потенціалу студентів, усвідомлення ними людської, національної та професійної гідності. Протягом 2022-23 н.р. здійснюється робота, спрямована на формування цілісної та всебічно розвинутої особистості, популяризацію інтелектуального та змістовного дозвілля, а також на розкриття і реалізацію творчого потенціалу студентської молоді.

З великою пошаною ми ставимося до вчителя. Вчитель – це не лише професія, це покликання душі, волі і долі, обумовлене внутрішнім характером особистості. Виховати і підготувати вчителя не просто. Вчитель повинен бути всебічно й гармонійно

розвиненою особистістю, мати глибокі знання, володіти культурою, сповідувати моральні цінності, мати естетичний смак і професійні навички, а найголовніше – володіти майстерністю все це дарувати своїм учням. Повсякденно і повсякчасно!

Саме такими будуть учителі, яких ми готуємо, бо бажання працювати за покликом душі з дітьми у найскладніших умовах, бажання допомагати людям старшого віку, допомагати нашій армії у них було ще до вступу в університет, що й зумовило вибір професії, про що свідчать їх розповіді в коротеньких замальовках, які представляються читачеві.

*Віктор Андрущенко,
ректор Українського університету
імені Михайла Драгоманова*

Есе студентів першого курсу спеціальності «Початкова освіта»

«Моя історія війни...»

1. Моя історія війни...

Почнемо з того, що війна-це породження людського зла. Скільки ж у ній болю та жаху!

Поверталася я додому 23 лютого з дідусем та бабусею, нам назустріч їхала колона машин зі сторони Харкова на донецьких номерах, я зі страхом дивилася та не розуміла, що відбувається.

Ранок...24 лютого я прокинулась від того, що мої батьки дуже голосно розмовляли. Взявши телефон в руки, я побачила, що мій класний керівник написав: «На жаль, почалася війна!». Спустившись до вітальні, я побачила, що мій тато та матуся зі страхом збирають речі. Я одягнулась, вийшла на вулицю – і раптом почула сильний вибух, який стався на аеродромі. Мені дуже стало страшно, але тато сказав мені: «Не бійся, збирайся, поїдемо за необхідними речами до магазину». Зробивши необхідні закупи в магазині, ми пішли з татом та братом готувати підвал, щоб було де сховатись у разі небезпеки, обстрілів.

Наступного дня був справжній жах, дуже було чути вибухи. Ввечері я лягла спати одягнена, бо якщо буде оголошена повітряна тривога, ми всією сім'єю спускаємося у підвал.

Дев'ятого березня тато дізнався, що йде наступ зі сторони Ізюма, сказав, що негайно потрібно збирати речі і їхати до Польщі. За короткий час ми зібрали речі, сіли в машину і поїхали. Їдучи дорогою, я бачила як погоріли заправки, машини, деякі навіть були обстріляні. Коли ми доїхали до Тернополя, почалася комендантська година, на вокзалі нам порадили волонтери

залишитись на ніч в школі. Там нас привітно зустріли, нагодували та провели до класної кімнати, де ми могли відпочити. Під'їхавши до польського кордону, моя матуся сіла за кермо, ми перетнули кордон, їхали зі страхом. По дорозі нам зустрілися файні поляки, які нам допомогли знайти місце для проживання. Там ми познайомилися з польською сім'єю, яка нам дуже допомагала протягом 5 місяців.

Коли стало більш-менш тихо, я повернулася додому, бо немає ріднішої країни, ніж моя ненька Україна.

2. Моя історія війни...

Почати цю історію, мабуть, варто з 23 лютого. Як зараз пам'ятаю, це був неймовірно сонячний і веселий день у школі. Ми спокійно вчилися і не замислювались про майбутнє. Пам'ятаю, коли в новинах розповідали про можливий наступ

Росії, я навіть не могла уявити, що в наші дні можлива така війна. Але вже на наступний день це стало абсолютною реальністю.

24 лютого я прокинулась і взагалі не зрозуміла, що почалась війна. Я не чула ні вибухів, ні ракет, нічого. А прочитавши новини і те, що пишуть мої однокласники, мене охопив страх. Оскільки я не вірила, що таке можливо, я піддалась паніці.

Ми з батьками хотіли виїхати на дачу ще в перший день, але на той час мій дідусь був дуже хворий і майже не ходив, тому зібрати його було неможливо. А потім ставало все гірше, і ми зрозуміли, що треба було виїжджати ще в перший день. Але можливість була втрачена, тому що міст через Романівку був зірваний, а інші місця для проїзду вже зайняли окупанти. І ми залишились вдома.

Декілька днів підряд ми жили у підвалі. Рідний Ірпінь обстрілювали все більше і частіше. В ті моменти мене радувало тільки те, як наш народ зумів об'єднатися і протистояти такому злу. Але з кожним днем гатили все сильніше.

6 березня я думала, що то кінець. В той день дуже сильно обстріляли мій квартал. Снаряд потрапив позаду мого будинку. Попало у дитячий садочок, де пройшло все моє дитинство. Поруч горів склад з будматеріалами. І тоді я зрозуміла, що я поїду, навіть і без батьків. Пощастило, що наша сусідка теж збиралась евакуюватись. 7 березня ми прокинулись дуже рано, щоб встигнути виїхати. Моя мама знайшла людей, які змогли нас довести на переправу.

Було дуже сумно залишати рідних, не знаючи, що може з ними трапитись. Але вибору немає, ти рятуюєш своє життя. Переходити Романівку було дуже страшно, оскільки у попередній день там розстріляли людей. І я дуже добре пам'ятаю момент, коли ми перейшли селище, я оглянулась на Ірпінь, і куди не глянеш, всюди дим, було дуже багато прильотів. Потім ми дістались траси, з якої нас доставили до київського вокзалу.

Ми поїхали в Рівненську область до родичів сусідки. Там я провела десь півтора тижня. І тоді на душі було завжди тривожно. Ти сидиш і думаєш: “Як там мої рідні, мама, тато, дідусь, котик. Чи вони живі, чи ні. Чи є у мене дім, чи його вже знищили?”. Такі думки супроводжували мене всі ті дні, адже жодного зв’язку з батьками не було.

Але, Слава Богу, все обійшлося. Десь з 12 березня вони почали мені дзвонити, бо тато знайшов місце, де був зв’язок. Потім вони виїхали звідси та в кінці березня ми вже всі разом зібрались на дачі в Житомирській області. Тоді у нас вже все було добре.

28 березня моє місто звільнили від окупантів. Звісно, тоді було радісно від цієї новини. Але я розуміла, що російські військові залишили після себе дуже багато неприємностей, скількох людей тут вони позбавили життя.

Весну і літо ми провели на дачі в селі. Зараз ми вже знову вдома, проте живемо постійним страхом і нерозумінням, що буде завтра. В зруйнованому садочку тепер не бавляться дітки й тут не чути їхній сміх. Згадуючи ці сторінки свого життя, хочеться це все забути, як страшний сон. Але нам всім точно не забути, заради чого ми це переживаємо. І ми неодмінно переможемо!

3. Моя історія війни...

Війна... Всього одне слово. Але скільки болю, гіркоти, самотності і смерті несе в собі слово! Війна – це породження зла... людського зла. Війна – це не тільки минуле людства, це, на жаль, його сьогодення... І, на жаль, тепер і наше нове покоління знає, що таке війна. Більшість українців ніколи не бачили її на власні очі, але добре знають, що вона десь близько причаїлася на рідній землі. Раніше лише зі сторінок підручника історії ми дізнавалися про війну, про її наслідки, а вже сьогодні вона прийшла у наш дім.

Зимовий ранок... 24 лютого 2022 року о четвертій ранку сталася подія, яка сколихнула весь світ. Я прокинулася від телефонного дзвінка та багатьох СМС. У мене все змішалось в голові від страшного слова «війна», я не розуміла, що відбувається, не знала, що робити. Спочатку я подумала, що це якийсь жарт, але, на жаль, це цілком правда. Перед цим ранком у мене була на душі якась тривога, і постійно снівся сон, що у нас війна...

Наступного дня мама забрала до себе людей, щоб вони пожили в нас. Вони самі з Гостомеля. Вони в ту ніч не були вдома, а були в гостях, а потім зранку хотіли поїхати назад додому, але шлях уже був перекритий, там стояли росіяни і вони їх розвернули назад.

Близько біля нас бомбили село Загальці, Бородянку. Було дуже страшно. Постійно чули вибухи. Потім в якусь ніч ми прокинулася від того, що за 200 м. від нас стався вибух. Було дуже гучно, і тоді хата наче підскочила. Хвиля велика була.

Через пару днів після цього ми виїхали з села, спочатку в Полтавську область, а потім у місто Хмельницький. Ми там побули місяць і повернулись додому.

Я вірю, що скоро закінчиться війна, і знову ми повернемось в університет, зустрінемося із викладачами, одногрупниками, друзями, і все у нас, українців, буде добре....

4. *Моя історія війни...*

Як я живу протягом 12 місяців війни ?

Я – Українка ! І цим пишаюсь. Я – підростаюча громадянка України. І вже зараз починаю замислюватися над своєю роллю в цьому житті. Моїм головним завданням на даний момент є добре навчатися, стати кваліфікованим спеціалістом, в майбутньому навчати діточок та прищеплювати їм любов до нашої неньки України.

Моя найбільша мрія, яку я хочу здійснити після закінчення цієї війни, – це поїхати в нашу мальовничу Кирилівку, що на Запоріжжі, та в прекрасні Карпати. Відвідати місця, в яких, на жаль, через повномасштабне вторгнення я не змогла побувати . Їздити туди є моєю традицією, яку я весь підтримувала до початку війни .

В той страшний день, а саме 24 лютого, я перебувала у столиці нашої неньки України, у місті Києві, Готувалась до дня народження своєї 4 річної хресниці, жила звичайним, безтурботним життям. Коли рф почала проводити жахливі наступи, я та моя родина були вимушені переїхати до дідуся з бабусяю у село що на Житомирщині. Разом з маленькою хресницею та дідусям, якого саме виписали з лікарні після тяжкої операції, та ще з чотирма дорослими, ми були вимушені поїхати до села. Найтяжче пережили ці жахливі збори маленька дівчинка Софійка, яка не могла зрозуміти, що відбувається та чому всі схвильовано бігають, та дідусь, який є дитиною війни 1941-1945, і хоч він і був маленьким, але все гарно пам'ятає. І дивитись, як людина у віці хвилюється за свою родину та шкодує й думає, що в даний момент він є обузою для них, що нічого зробити не може, – було найболучішим для мене .

Після того ми прожили в селі 7 місяців, у березні сестра з маленькою Софійкою виїхали до Польщі. Їх квартиру, яка була в Ірпіні, знищили окупанти. І в Україні їм немає де жити та

працювати. Всі рідні дуже сумують за ними та чекають їх повернення, особливо я, бо саме Софійка для мене була найдорожчою людиною, я її доглядала та виховувала з перших днів її життя .

На даний момент я й досі проживаю в селі, навчаюсь в нашому чудовому університеті та мрію про закінчення війни. Сподіваюся, що саме цього року це стане реальністю.

Ми все обов'язково відбудуємо! Наша нація незламна, працьовита, дружня, гостинна, сильна, щедра, співуча і ніхто її не здолає, бо в нас є сила, а сила – в єдності. Нам є чим пишатися, нам є заради чого жити. Сьогодні, як ніколи, актуальні слова Великого Кобзаря:

Борітеся – поборете!
Вам бог помагає!
За вас правда, за вас слава
і воля свята!

5. *Моя історія війни...*

Дана історія почалася 24 лютого 2022 року. Цю дату багато людей запам'ятали і, напевно, на все своє життя. Саме моя історія почалася як і в багатьох людей о 4:30 ранку. І ранок почався не з кави, як завжди, а з дечого іншого.

Прокинувшись, я не могла зрозуміти, що був за дивний шум з самого ранку. Почувши, як мої батьки прокинулись, я встала з ліжка, і запитала в них:

- Що був за шум?

Тато відповів спокійним тоном:

- Це літак пройшов звуковий бар'єр.

Заспокоївшись, я повернулася до своєї кімнати, лягла засинати. Через декілька хвилин небо дуже яскраво засяяло, коли я це побачила, я була в стані нерозуміння, що це могло бути, як через декілька секунд було чути сильний вибух, який своєю хвилиною заставив тремтіти стіни мого будинку. Дізнавшись з новин, що це початок повномасштабної війни, ми з батьками швидко зібралися та побігли до підвалу, не знаючи, що робити далі і куди діватися.

Ми засинали кожного дня одягнуті, я та мої рідні постійно сиділи у телефонах, тому що моніторили новини 24/7. Деякі ночі я навіть не спала, адже було дуже страшно, що може в будь-який момент прилетіти ракета, і був страх, що окупанти зможуть дійти до мого міста, і я дуже сильно хвилювалася за своїх рідних, більше ніж за себе. Через два тижні, спостерігаючи за не дуже гарними новинами і постійним накручуванням один одного, ми вирішили всією сім'єю виїхати з нашого міста та поїхати ближче до заходу.

Нам надали там гарну квартиру дуже добрі люди, власник якої був у теробороні. Ми прожили там певний час і через хвилювання моєї сестри ми вирішили поїхати далі на захід, з її чоловіком та дитиною, а батьки залишилися в тому ж місті.

Нас прийняли знову дуже добрі люди, знайомі чоловіка сестри, в яких ми змогли знову легко вдихнути повітря, відчуті на деякий час спокій та навчитися заново жити і продовжувати це робити. Ми прожили там місяць. Було все гаразд, але не вистачало лише одного – дому, такого рідного, малесенького, затишного дому, в якому так добре, як ніде і ніколи.

Було дуже складно знаходитися так далеко від своїх близьких людей. Але стало набагато тяжче, коли батьки вирішили все-таки повернутися в рідне місто, і мій неспокій став більшим, адже новини постійно коливалися, і я була дуже стривожена, тому що боялася, що новини можуть стати гіршими.

Коли ми вже трішки адаптувалися, змирилися з тим, що відбувається, ми прийняли спільне рішення – повертатися додому. Дорога була, на щастя, легкою та спокійною.

Переживши всі ці моменти, я зрозуміла, що нічого ріднішого та дорожчого немає, крім рідних, близьких людей та нашої, рідної, сильної та незламної України, нашого рідного дому.

6. Моя історія війни...

До початку війни я дуже часто моніторила новини, читала про “тривожну валізку”, але ніколи не думала, що вона мені знадобиться.

23 лютого я спокійно лягла спати, не підозрюючи, що завтра почнеться війна.

Зранку, 24 лютого, цього страшного дня для всіх українців, я прокинулася від вибухів о 8 ранку. Вибухи були досить сильні, враховуючи те, що на той час, я була дуже близько біля кордону з Білорусією.

Було дуже страшно, я не розуміла, що відбувається. Мої батьки були в Києві і я дуже сильно переживала за них, бо знала точно, що тій огидній країні та її керівникам потрібна НАША столиця – Київ.

Навіть під звуками авіації, ракет я точно знала, що ми витримаємо...Багато людей почало волонтерити, а це означало, що ми всі об'єдналися, ми – одне ціле. Навесні наші воїни почали виганяти ту нечисть з Київської області, повертати наші землі...НАШІ!

Зараз я з впевненістю можу сказати, що ми – переможемо. Ми – вистоїмо!

7. *Моя історія війни...*

Ця війна залишила незагоєний слід в історії кожної сім'ї і зробила справжніми героями, гідними кохання та наслідування багатьох простих людей. Неможливо описати всіх тягарів та поневірянь, що випали на долю простих людей. Щодо мого ставлення до війни, то воно вкрай негативне. Сім'я теж негавтивно сприймає.

Війна змінила моє ставлення до оточення. Менше довіряти, більше піклуватися за родину. Можка сказати про момент дорослішання: думати не тільки про себе та плакати від жахливих звуків, а й піклуватися за родину, більше приділяти їм уваги. Оскільки ми не знаємо, чи потрапить снаряд в нас чи ні, тому кожна хвилинка на рахунок. Навіть не снаряд. Навіть, коли йдемо вулицею, ми не знаємо, з ким ми стикнемося, а отже, в цей час важко говорити про щось хороше.

Я для себе зрозуміла, що війна – це настрашніше, що може трапитися з людьми... На війні гинуть діти, дорослі, люди похилого віку. Часом вони не мають ніякого відношення до війни, їм просто не пощастило. Не пощастило народитися в цей час і в цьому місці. Війна позбавляє людей даху над головою, звичного життя, роботи. У період війни мирні люди не живуть, вони – виживають.

Я також виживала. В перші дні, коли все розпочалося, мені було дуже страшно, страшно за свого маленького братика, який

тримав мене кожен раз за руку і хвилювався через жахливі звуки біля вікна. Страшно за батьків, які йшли на роботу, щоб прогодувати нас. Страшно було за всіх у своїй родині.

Звісно, я боюся, як і всі. Просто намагаюсь займатися роботою, щоб не було часу на страх. Більше заклопотана уроками, допомогою рідні своїм відпочинком. Потихеньку відновлююсь..

На мою думку, у держави не повинні ігнорувати той факт, що світ стає все більш взаємозалежним, що всі країни – компоненти одного цілого, єдиної системи. І здібності налагоджувати співпрацю, здатності шукати взаємовигідні компроміси – це головне, що допоможе уникнути загострення міжнаціональних конфліктів.

На мою думку, будь-які міждержавні конфлікти слід вирішувати дипломатичним шляхом. Я хочу жити без війни. Я за мир у всьому світі та за щасливе майбутнє людства.

8. *Моя історія війни...*

Історія війни почалася ще з 24 лютого. Всі ми ще спали, коли десь майже о п'ятій годині ранку почули сильний вибух. Мама думала, що то зірвався у літній кухні котел і побігла дивитись, але там було усе нормально. Усі вже не спали. Потім пролунав ще другий та третій вибух. Мої батьки і бабуся зрозуміли, що то розпочалась війна і про це сказали нам із сестрою. Всі були дуже налякані і почали збирати якісь речі. Коли наставала ніч, ми всі сиділи у веранді, а коли починались вибухи, бігли до погребу, щоб там сховатись. Коли розпочалась війна, весь час уночі було дуже темно, на небі не було жодної зірки і навіть місяця. Стріляли кожен день і ми бачили, як щось горіло і був великий дим. Я пам'ятаю один день, який мені запам'ятається на все життя. На велике диво було дуже тихо. Ми думали, що росіяни вже відступили, але коли прийшла ніч, то почули дуже потужний

вибух. Тато і бабуся бачили цей вибух, бо то розірвався касетний снаряд. Вони бачили, як це все розлітається, а розлетілось воно трьома шарами та різними кольорами. Діждавшись ранку, тато пішов оглянути подвір'я після тієї страшної ночі. У нас було прострелене на гаражі лише вікно, а у сусідів були прострілені паркани та ворота, повибивало вікна. На початку нашої вулиці з боку у землі був снаряд. В той же день багато моїх сусідів почали виїжджати. Створювались зелені коридори, яких було три. За першим коридором виїхали і ми. Поїхали ми в Черкаську область. Вдома залишилась бабуся, яка не захотіла їхати. Вона казала, що якби затримались ще на хвилину десять, уже б не виїхали з села, бо вже зайшли росіяни. Коли ми їхали, то бачили, як бігали собаки та ходила по полю худоба, яку повідпускали люди. Моя бабуся дванадцять днів майже весь час була у погребі. Зайде у хату, а як починали стріляти – швидше до погреба. Кожну ніч виходила подивитись, що робиться на подвір'ї. Росіяни зайняли усе наше село. Були вони і у нас на вулиці. Весь час бабуся бачила, як вони ходили, як їздили танки, як стріляли та як горіли будинки. Із її розповідей, був такий день, що на тій стороні, яка веде до центру, було все чорне від диму. Це дуже страшно. Було розбомблено багато будинків. Росіяни жили і у нас на вулиц, біля нас через хату. Кожен вечір було чути автоматні черги, а другий раз ідуть вулицею і починають стріляти вгору, мабуть залякували людей, що залишились. Увечері вони їздили вулицею на велосипедах та квадроциклах, які покрали у людей. На вулицю не можна було вийти, бо зразу розстріляють. Були такі випадки, що лежали розстріляні люди. На танках росіяни заїжджали на людські подвір'я, усе розтрусуючи, багато мародерили.

Після відходу росіян на вулицях було багато згорілих машин та танків. Повернувшись додому, ми були шоковані тим, що вони нарobili. Ми дуже вдячні нашим хоробрим воїнам, які нас захищають.

9. *Моя історія війни...*

Моя історія починається не з 24 лютого, як можна було б очікувати, бо тоді моє життя складалося, як життя усіх жителів міста, і я відчула ті ж самі емоції: страх, нерозуміння, ненависть, тугу, інколи були й емоційні підйоми. З першого дня війни ми з'їхали з квартири в недобудований будинок, бо ми думали, що так буде безпечніше, але 1 березня два снаряди впали в ангар водоканалу, що був в 500 м від нас. Щодня чули гучні вибухи – Чорнобаївка за 7 км. Але виявилось, що найстрашніше ще попереду...

16 березня я почало свій ранок як завжди, навіть вже під'єдналася до першого уроку в Zoom, але несподівано до мене підійшла мама зі словами: "Не панікуй. Збирай речі. Нам треба переїхати звідси." Як виявилось, у квартиру, яку ми залишили, ввірвалися російські військові. Це було невинне вторгнення. Мій тато організатор перших мітингів в Херсоні. Вони виламали двері, навели безлад, забрали татові п'єси, мій комп'ютер і розбили телевізор. Нам довелося переховуватись в пункті переселенців. Він створений на базі готелю, тому місця було вдосталь, був комфорт, була омріяна, але одночасно і тривожна тиша, бо майже не було чути вибухів, через звукоізоляцію.

Перші кілька днів були складними, бо поступово з'являється усвідомлення й оцінка того, що відбулося. Врятувало тільки те, що в готелі у кожного були свої обов'язки: прибирання, допомога на кухні тощо, але це теж свого роду рутина, яка за деякий час починає набридати. Але одного дня мені запропонували організувати дозвілля дітей, які перебували там. Я відразу погодилась, бо потребувала активної діяльності, тим паче, завжди розглядала педагогічну діяльність як один з варіантів майбутньої професії, тому мені була цікава така практика. Почалося все з семи дітей. Щодня з 10:00 і до 17:30 ми проводили час разом. Потім їх ставало все більше аж поки на мої заняття

стабільно почало приходити близько 25 дітей (всього їх було 43 віком від 5 місяців до 16 років). Малювання, активні ігри, фізична культура в спортзалі, який знаходився в сусідньому бізнес-центрі, прогулянки на свіжому повітрі – стали невіддільною частиною мого життя, а точніше, стали моїм життям.

Одного вечора, до нас заїхала нова сім'я – мама з двома маленькими дітками (хлопчик 1,5 року, дівчинка 3 роки) та своїм молодшим братом. Як зазвичай, я прийшла знайомитись та розповідати їй, хто я така, чим займаюсь з дітками, як саме це все працює і т.ін. На той час, до нас вже приходили аніматори та психологи, які зробили величезний внесок не стільки в дитяче життя, скільки давали мені спокій за те, що з дітками займаються професійно, бо мене продовжувало турбувати, що я поки не маю педагогічної освіти й не можу дати дітям стільки, скільки хотіла. Коли я їй озвучила, що на тижні має прийти психолог, вона сказала: "Психолог це дуже добре, бо... З того часу, коли вона вперше побачила танк, постійно запитує "Мам, а чому слоник хоче нас убити? Що ми йому зробили поганого?". В цей момент земля ніби зникла під ногами. До цього я не давала собі слабіну, але тепер я стояла перед нею з повними очима сліз. Чи знаєте ви, як пояснити дитині, чому слоник хоче нас убити? Що ж ми все-таки зробили поганого тому слонику? Я не знаю і не знала та маюся, але дивилася з надією в очах, що хоча б хтось це зможе зробити.

Саме тоді я зрозуміла, що робота кваліфікованих фахівців, наша безперервна праця з добровільними вихователями не є марною, хоч інколи й прокрадалися такі думки. Це відкрило в мене нове дихання та жагу до того, щоб робити більше для дітей, не звертати увагу на втому, на особисті переживання, бо тоді найважливішим для мене були вони. У свої 16 років я відчула себе багатодітною матусею чудових діток, таких різних і не схожих один на одного, але їх пов'язувало те, що вони пережили

у своєму дуже юному віці такий жах, що, на жаль, залишить на них відбиток.

Я жила цією справою, мені це було потрібно, бо саме в цьому мені вдалося себе реалізувати так, як я завжди цього бажала. На моєму шляху зустрілися люди, що навчили мене по-іншому дивитися на світ, стали моєю другою сім'єю, а пункт переселенців став моїм домом. Навіть зараз, коли я вимушено виїхала з міста, мене не полишає думка про те, що я хочу повернутись додому, але не у квартиру чи будинок, а в той готель.

18 квітня о п'ятій ранку ми вже стояли на виїзді з Херсона. На руку нам зіграв дощ, бо на російських блокпостах обшук був не пильний. В моїй голові залишився образ останнього російського блокпоста, на якому був прикріплений триколор, а верхній білий колір зливався з сірим небом і немов накривав усю землю. Мене не полишали питання «чому?», «за що?» і «навіщо це відбувається?» Але мене вмить заспокоїв перший український блокпост з яскравим прапором нашої країни та з'явилась надія, незбагненна вдячність до тих, хто бореться за нашу свободу

щодня і щоночі, з'явилося фізичне відчуття того, що я на вільній землі.

Зараз я проживаю в передмісті Києва в будинку хороших людей, які з любов'ю прийняли нас до себе. Хоч я і знаходжусь у відносній безпеці, мені не дає спокою питання, чому слоник хоче нас убити?

10. Моя історія війни...

24 лютого... Для мене цей день розпочався о 5.30, хоча я повинна була прокинутись на дві години пізніше і збиратися до школи. Я чекала на цей день, бо саме сьогодні мій 11 випускний клас мав вийти на навчання вперше за довгий час, оскільки пандемія коронавірусу не дозволяла цього зробити.

Мене збудила моя мама, яка вже годину не спала, і сказала, що почалося... Напевно, в той момент я та мій розум відмовлялися в це вірити і реально сприймати ситуацію. Я намагалася заспокоїти маму, мовляв: «Надворі 21 століття, не може бути ніякої війни, Європа не буде мовчати...» Мій молодший брат, якому 5 років, ще солодко спав у своєму ліжечку і попри всю цю тривогу мені не хотілося порушувати його сон. Я думала, що все це брехливі новини, помилка, неправда. І я просто маю всіх заспокоїти і збиратися до школи. Але так лише здавалося...

Мама зібрала тривожну валізу, а я досі не могла в це повірити. Але згодом ми почули звуки вибухів вдалечині, яких раніше ніколи не чули. І це були далеко не перші вибухи... Було страшно, незрозуміло, незвично. Мій тато, військовий, по телефону сказав мати в запасі їжу, яка довго не псуватиметься, та запаси питної води. Коли я вийшла на вулицю, то побачила, наскільки там тихо, безлюдно і одночасно страшно, і це ще більше починало лякати.

Я із Житомирської області. Ми перші мали б прийняти удари з Білорусії та їхні підступні ракети. Так і відбулося! Не довго думаючи, ми поїхали до тітки в сусіднє село. Думалося, що там буде безпечніше. Телефон горів від кількості новин. Я ніколи так багато їх не читала і не переглядала. Телевізор працював цілодобово, ми майже не спали...

Летіло багато літаків. Здавалося, що крилом можуть торкнутися даху будинку. Важко розповісти словами, як ми переживали кожен звук, кожен зайвий рух. Навіть селом почали їздити дуже багато автомобілів. Люди втікали з усіх куточків України. Місцеві чоловіки, серед яких були мої друзі, знайомі, рідні, вчителі, почали лаштувати блокпости та чергувати вдень та вночі. Жінки носили їм теплий чай та їжу. Українці об'єдналися!

Через 2 дні мені перетелефонував мій тато, який ще з 2016 року захищає нашу країну і є ветераном та інвалідом війни, і сказав, що він знову заступає на нове чергове завдання, ніяк не може бути осторонь і зараз він захищає наш Київ, нашу столицю, про яку я мріяла і хотіла йти туди вступати до університету. Я почала плакати... Я реально розуміла ціну цьому всьому та загрозу, яка нависла над усіма. Важко згадувати ту незвіданість, безпорадність та невимовний страх.

Ми з мамою, тіткою, рідним братиком та старшим двоюрідним братом почали плести сітки. Вони були конче необхідні для місцевих захисників громади для облаштування блокпостів. Так, ми це робили, але я відчувала, що цього недостатньо. Щоранку я прокидалася і моніторила новини, в яких писали про нові влучання, смерті, катування та загрози. Було ще досі незвично та страшно.

Так промайнув перший тиждень. Щоразу, чуючи звуки літаків, вибухів, попереджувальні новини області, ми спускалися у підвал, який був під літньою кухнею тітки. Ми похворіли: там було холодно та сиро. Гроші із банкоматів зняти було неможливо,

купити хліб ще важче, з ліками також тимчасовий дефіцит. Моя мама, медична сестра у районній лікарні, була вимушена ходити на роботу на добу, але потім було декілька днів вдома. Так було краще, бо рідні поруч. А коли хоч когось немає, то страх захоплює твою свідомість повністю і важко себе контролювати.

Прошло пів місяця, і ми вирішили повертатися додому, оскільки розуміли, що декілька кілометрів нас не врятують. В своєму будинку і стіни заспокоюють! Так, вдома краще і спокійніше. Новини досі дивували, лякали, а я вірила, що це не на довго, що це не може тривати вічність. Так воно і є: вічність тривати не може, але вже триває 9 місяців...

Всі мої плани про вступ, майбутню кар'єру, навчання рухнули на певний момент. Я не могла читати навіть книжки, без яких раніше не уявляла свого життя. Точніше, читати я могла, а от зрозуміти зміст прочитаного – ні!

З часом, на жаль, всі почали звикати. Щоденні звуки літаків над будинком лякали все менше і ми стали розуміти де «наші», а де «чужі». Страшно усвідомити, що в розмові меншого брата з'явилися такі слова, як «БТР», «війна», «снаряди», «бомби», «стрільба», «повітряна тривога»...

З жалем сприймали інформацію про кожне влучання в області та Україні, і дякували Богові, що прожили ще один день. Коли стало питання виїзду за кордон, то я була категорично проти. Як? Тут моя Батьківщина, мій дім, моя сім'я, мої плани та мрії. Я не можу це все покинути. І ми залишились...

Минали дні, місяці, життя тривало та все більше ставало схоже на звичне. Навчання продовжувалося дистанційне, випускний вечір відмінено, готування до ЗНО стало єдиним шансом відволіктися від військової рутини. Військової...як дивно писати навіть зараз це слово і усвідомлювати, що це все відбувається зі мною.

Згодом я здаю гарно НМТ і попри страх мій та батьків подаю заявку на вступ до омріяного Київського вищого навчального закладу – НПУ ім. М.П. Драгоманова. Я вступила! Так, вступила. Такий бажаний бюджет! Не переставала щодня дякувати ЗСУ за таку можливість та працювати на інформаційному фронті. Я поширювала підбадьорливу інформацію у своїх соціальних мережах, яка була орієнтована на моїх однолітків. Я продовжила писати вірші після довготривалої творчої кризи. Зараз моїми віршами надихаються інші – вони їм подобаються. Навчаючись вже в університеті, я показала свої вірші, і вони стали окрасою виставки «Моя історія війни...», а також стали доречними до будь-яких свят.

Я не здаюся! Моя сім'я не здається! Мій тато продовжує нас захищати! Моя мама продовжує лікували людей, зокрема поранених захисників! Мій братик готується до першого класу у вільній та незалежній Україні! А Я, В СВОЮ ЧЕРГУ, ГОТУЮСЯ СТАТИ ВИСОКОКЛАСНИМ ПЕДАГОГОМ, ЯКИЙ БУДЕ ВИХОВУВАТИ НОВЕ ПОКОЛІННЯ СВІДОМИХ ТА ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ! Слава Україні!

11. Моя історія війни...

Війна для мене почалась дуже несподівано. О шостій ранку пролунав телефонний дзвінок. Це був мій брат, який дуже стурбовано сказав слова, що змінили моє життя.

З самого дитинства я мріяла вступити на вокаліста, Це була моя мрія , але того злочасного ранку все змінилось, в моїй голові лунали ті слова, які я не могла дуже довго сприйняти. Вставши з ліжка, я відразу побігла до телевізора, щоб оглянути, що говорять в новинах, але досі не могла зрозуміти, чи насправді почалася війна. За декілька днів після цих новин з Києва повернулися мої близькі. Ми дуже довго не могли в це повірити, мої сестри, які чули вибухи, лякались усіх голосних звуків.

Після того, як нам вручили атестати, всьому нашому класу прийшла пропозиція вступати на навчання до військових навчальних закладів і ми з дівчатами вирішили, що там ми будемо корисні. Якщо будемо навчатися на військовій кафедрі, то ми зможемо допомогти нашій країні. Але сталося так, що я за станом здоров'я не пройшла до військової навчальної академії навчатися на вокаліста і зрозуміла, що зараз війна, яка може бути музика. Я зрозуміла, що можу стати вчителем, тому що це професія зараз дуже актуальна, дітям потрібно навчатися навіть незважаючи на те, що зараз війна. Усім потрібні знання. Мій тато пішов добровольцем в армію, хоча його спочатку не брала через те, що в нього теж є вади зі здоров'ям, але все ж таки він пішов, незважаючи на свій стан здоров'я. Зараз він знаходиться в армії, я бачу його дуже рідко, але все ж таки йому вдається приїхати, щоб побути хоч трішки зі своєю родиною. Спочатку він був не дуже далеко від нас, але потім з часом його доля закинула дуже далеко. Я дуже сумую за ним і турбуюсь, щоб у нього все було добре, бо дуже багато моїх знайомих вже покинули цей світ через цю жакливу війну. У них залишилися сім'ї з маленькими дітьми, а один із них, 21-річний хлопець на ім'я Олександр, вважається зниклим безвісти. Його мама та багато наших односельців зверталися до небайдужих людей з проханням допомогти, якщо хтось володіє якоюсь інформацією .

Війна дісталась до кожного українця і кожний з нас може допомогти по- своєму, своїми зусиллями, кожен може бути корисним, якщо за станом здоров'я ти вже не можеш знаходитися на полі бою, то можеш бути волонтером,

допомагати тим, хто втратив житло через агресора, або допомагати нашим захисникам.

Моя позиція під час війни така: "Ніхто не повинен залишатися осторонь. Це наша країна, наш дім і ми повинні докласти максимум зусиль, щоб її захистити".

12. Моя історія війни...

Для всіх українців страшний сон почався 24 лютого. Цей день я згадую зі страхом. Ніколи в житті я не мала уявлення про те, що таке може трапитися. Тож і я розкажу про «Мою історію війни».

О четвертій ранку я прокинулась від вибухів. Я недопускала думки, що почалась війна, тому не надала цьому значення. Через декілька хвилин цей страшний звук знову пролунав. Я підскочила з ліжка і підійшла до вікна. Все, що відбувалось далі, я не пам'ятаю. Зі слів моєї сестри, я нібито застигла і не могла проговорити ні слова. Я відчувала страх по всьому тілу, відчувала, як в мене тремтіли коліна .

За день до цього кошмару до нас заїхали військові, і вже тоді було недобре передчуття. Ще за тиждень ми слухали вказівки з телебачення, тому у нас все було на поготові, але як жаль, що все-таки довелося скористатись цими вказівками. Повернемось до ранку того дня. Оскільки ми жили в селі, ми думали, що можливо все не буде так серйозно, але ми помилялись. Було дуже страшно, тому що ми не розуміли, чого очікувати. Ближче до світанку до нас приїхали сестри зі своїми дітьми та їхні друзі теж з дітьми. Через те, що чоловіки та батьки були поряд, паніка трохи стихла.

З того часу ми не вимикали телевізор ні на хвилину, вночі чоловіки стояли на варті, прислухалися.

25 лютого почалися повідомлення про те, що окупанти прориваються в наш напрямок, ці новини не давали спокою.

26 лютого вони були вже біля мого села. Ці емоції важко згадувати.

Завдяки тому, що у нас був міст, який врятував нас тепер вже двічі. Перший раз – Світова війна і другий – теперішня. Через те, що міст був вузьким, вони не могли пробратись на іншу сторону. Того ж дня, по моєму селу почали бити гради і не закінчувались вони до ночі. Ми сиділи в погребі, коли ставало тихо, виходили на подвір'я. З кожним днем вибухи загострювались. Коли було тихо, діти спали в хат, але коли вибухи не припинялись, ми вже ночували в погребі. Виходячи на вулицю бачили, як горять домівки людей.

У той вечір було гучно, тому батьки прийняли рішення, що потрібно виїжджати у ближнє місто, адже там було набагато спокійніше. Батьки вирішили, що вони залишаться вдома, а нас зі старшими сестрами відправлять у місто до знайомих. Комендантська година завершувалась о сьомій ранку, оскільки ми майже не спали, то о п'ятій ранку почали швидко збиратись. Найскладніше було прощатись з батьками, адже, я страшенно переживала за них і не знала, що не побачу їх ще 6 місяців.

Приїхавши до знайомих, з'явилась пропозиція поїхати за кордон, я взагалі була незадоволена цим рішенням, але батьки переживали за нас, тому не брали до уваги наші заперечення.

Все було так складно і незрозуміло, але іншого варіанту не було. Батьки хотіли бути впевненими, що з нами все добре. Дякуючи нашим захисникам, ми повернулись до батьків через шість місяців і зараз продовжуємо вірити в Перемогу.

Все буде Україна!

13. Моя історія війни...

Війна – це завжди погано, це завжди зло, смерть, сльози і страх. Я думаю, що у війні немає жодного сенсу. Будь-яка війна закінчується перемовинами і укладенням мирного договору. А в цей час гинуть люди, гинуть діти і цього вже не повернути. І мій ранок 24 лютого мав початися з того, що я, як завжди, збирался до школи, але цього разу було все по-іншому. Спочатку прийшло смс мого класного керівника “ Увага ВСІМ! В Україні оголошено військовий стан! До школи ми не йдемо!”. Це для мене був шок, адже я не вірила, що буде повномасштабне вторгнення. Почалося бомбардування Києва, а в мене там старший брат, який не брав слухавки. У мене не було розуміння, що робити на цій війні. Я завжди знала, що в Україні йде війна, але десь там, далеко. І просто все, що ти планував, пішло шкереберть, і ти нічого не можеш зробити. Я почала ходити до школи, там всі організувалися, почали плести маскувальні сітки. Я знала, що я залишуся в Україні. Але довелося їхати за кордон. Це було дуже складне рішення. Це почуття, коли ти лишаєш свою домівку і не знаєш, коли повернешся. Було дуже важко, знаходячись за кордоном, читати усі ці новини. У мене було відчуття провини, адже усі мої рідні, друзі вдома, в Україні, а я тут, за кордоном, в Чехії. Але почалася підготовка до НМТ. Це мене трохи відволікало від усіх цих страшних новин. І мені вдалося скласти НМТ і вступити до університету. Це було дуже для мене важливо, вступити в університет саме в Україні, саме в Києві. І коли я поверталася додому, це просто не передати словами, що я відчувала в той момент, коли побачила табличку “Вас вітає Україна”. Дома дихаєш по-іншому. Небо інше, все своє, рідне. Колись я мріяла вчитися і працювати за кордоном, а зараз я впевнена, що хочу провести все своє життя вдома, в Україні. Ця війна навчила мене ще більше цінувати життя. Потрібно відчувати кожен момент, ловити кожную можливість, кайфувати.

Я не знаю, що чекає нас найближчим часом, але точно знаю, що робитиму після перемоги. Я планую подорожувати Україною. Побувати в Харкові, Миколаєві, Маріуполі... Війна – це просто найбезглуздіше, що могло придумати людство. Я вірю в нашу перемогу. Слава Україні!

14. Моя історія війни...

24.02.2022 5 ранку

Я сплю, мама заходить в кімнату і будить мене зі словами «Донечко, вставай, збирай найнеобхідніші речі, Путін почав війну». Я прокидаюсь, в голові туман, ми до останнього не вірили, що таке трапиться. Вмикаю телефон: 20 повідомлень в телеграмі і 5 пропущених від хлопця. Телефон був відключений, тому ні найкраща подруга, ні хлопець не змогли мені додзвонитися. Що зі мною, вони не знали, оскільки обоє живуть на Сумщині, а я в Києві. Всім відписалась, зібрала речі і всі сиділи біля телевізора, слухаючи, що кажуть журналісти. Паралельно я відписувала друзям з різних міст: Харків, Львів, Суми, Київ. Сирена. Ніколи б не могла

подумати, що почую цей жахливий звук не з записів відео. Відбій. Момент, коли ми в перше з молодшою сестрою дізнаємось, що довга сирена – це тривога, а коротка – це відбій.

З цього дня починається безперервне спілкування з друзями, родичами й іншими близькими людьми, вічне переживання, коли хтось не відповідає

або коли в каналах з новинами говорять про вибухи в тій чи іншій області. Фраза «я тебе люблю» після фрази «я чую вибухи» з надією на те, що це не буде останнім, що почує від тебе ця людина. Ця фраза в умовах війни перетворилась на прощання, а фраза «як ти?» – зізнанням в коханні. Від деяких чужих людей і не очікувала, що вони хвилюватимуться за тебе, а від деяких близьких, не очікувала, що їм буде абсолютно байдуже. Війна показала справжнє ставлення людей до тебе.

Це останній рік в школі. Ми вже знаємо, що таке дистанційка після двох років епідемії. І після 24.02 ми так само почали вчитися дистанційно. Нам оголошують, що замість ЗНО буде НМТ з трьох предметів: математики, української мови, історії. Як здавати предмет, до якого не готувався?

Пройшло тижня два. Ситуація не ставала кращою. Стосунки погіршуються, всі починають між собою сваритися, напруга росте, а рішення, що робити далі не приходять. Поступово звикаєш до сирен і вибухів.

Через місяць після початку війни в нас всі вже заспокоїлись. За вікнами громихало, влучали в домівки, дим, пораненні...загиблі, але життя продовжувалось. Вже ніхто не біг в підвали, метро й інші укриття. Багато знайомих виїхало за кордон. Їм теж було не легше: інша країна, інша мова, інше життя, переживання за тих, хто залишився.

Прийшов час засаджувати городи, всі роз'їжджались по селах і ми в тому числі. Все так само лунали сирени, все так само лунали вибухи, заміновані дороги, після яких хоронили знайомих, але нас не зупиняло це. Їдучи повз Хрещатик бачиш всі ті сотні прапорців, які залишають близькі загиблих в пам'ять про них і сльози на очах...так багато скалічених доль, зруйнованих сімей і дітей, які писали на цих прапорцях «мій тато» або «моя мама» і найжахливіше, коли ці фрази писалися разом. Ми успішно доїхали. Ось тоді я зустрілась перший раз

після початку вторгнення з бабусею та дідусем, а також з хлопцем і кращою подругою. Саме в цей момент розумієш, що бачити їх живими – важливіше за все в цьому житті.

Літо. Закінчується школа. Випускний, якого не було через війну. Я його і не чекала і взагалі не збиралась на нього йти, але як же мені шкода було тих, хто про нього так мріяв. Складання екзаменів, оголошення заміни ЗНО на НМТ, переживання, як його скласти. Вибір і подача документів у вищі заклади освіти, телефонні дзвінки – «ви зараховані».

Вересень. Початок навчання. Нові знайомства, нове коло спілкування, нові вчителі і предмети. Просинаєшся зранку, збираєшся до університету, ідеш на метро, чекаєш інших дівчат, тому що була повітряна тривога і метро зупинялось. Йдете разом пити каву перед парами і купувати булочку на перерву. Після закінчення занять йдете разом до кафе побути разом.

10 жовтня 2022 р. 7 ранку. Сиджу з мамою на кухні, збираюсь виходити і їхати на навчання, і тут – вибух. Це було дивно після декількох місяців тиші в Києві. З мамою вирішуємо нікуди не їхати. Канали з новинами показують місця попадання ракет і дронів, декілька поруч з університетом. Дівчата, які виїхали, розвертаються назад, заняття відмінюються. Більше ми очно не виходили, почалась дистанційка.

Листопад. Російські ракети пошкоджують електростанції. Зникає світло, Інтернет, та зв'язок. Все лагодять, але тепер вводиться графік відключення світла по всій Україні. Було й таке, що світло було тільки дві години на добу. Через декілька днів відключають газ, приїжджає газова служба, ми дізнаємось, що будинок визнали вибухонебезпечним, а все через те, що хтось з жильців будинку подумав, що найрозумніший і змайстрував систему, яка мала б з газу робити електрику, але його задум не здійснився і воно вибухнуло ще в нього в квартирі, на що він зачинив квартиру і втік, залишивши весь будинок без газу.

Працівники газової служби сказали, що це диво, що будинок ще стоїть, а не вибухнув в ту ж секунду. Газ налаштували і все закінчилось добре.

Зараз продовжується війна, лунають сирени, відключають світло. Життя продовжується і я вірю в те, що це скоро закінчиться, і знаю, що Україна переможе. Ми живемо дякуючи ЗСУ, волонтерам і всім захисникам, які жертвують своїм життям, заради нашої безпеки.

15. Моя історія війни...

Хочу розпочати здалеку. 23 лютого ранок почався як звичайно. Прийшовши до школи, я помітив, що всі вже були на вухах, адже почули новини про визнання путіним так званих ЛНР, ДНР. Ми почали підозрювати, що скоро може розпочатися напад, але я все одно всіх заспокоював, адже горя у мене і так вистачає, не люблю хвилюватися. Перший урок був історія, і ми звичайно це обговорювали.

Ранок, 24 лютого, мене розбудила бабуся, бо їй подзвонив тато (який у той час був на роботі) та повідомив нас про вибухи й про те, що почалася війна. Тоді й ми вже почали чути вибухи. Ми нічого не розуміли, зв'язок почав зникати, інтернет також, телебачення не працювало взагалі, першими о 6:00 повідомили про війну ведучі каналу 1+1. Запам'ятав ці слова на все життя: "почалось повномасштабне вторгнення". Ми хапали все, що бачили, та під звуки сирени бігли до метро в укриття. Через декілька годин з боку Вишгорода у Київ прорвався танк, БТР і вантажна машина. БТР переїхав чоловіка, який їхав у автомобілі, проїхав у мене у дворі, зламав огорожі, дерева, спортмайданчик. Танк зупинили наші хлопці з району, він їхав по проспекту, БТР підірвали у дворі, вантажну машину спалили на в'їзді на мою вулицю. Вони змогли проїхати, бо кляті рашисти

вбили наших військових, одяглися у нашу форму і в'їхали на нашій техніці у місто. Далі почався обстріл ракетами. Ми тиждень постійно ночували у метро, спали прямо на платформі та у вагонах метро. Я допомагав сусідам, допомагав діткам, розважав їх, намагався продовжувати своє навчання у школі, а також читати дітям казки й заспокоювати їх.

Вибухи були нестерпні, регулярні.

Коли поступово наші війська змогли взяти кордон міста під контроль, я почав навіть під сирени ходити у свою школу, волонтерити, плести сітки, допомагати укріпляти школу.

Але, на жаль, в один із днів знову був масовий обстріл, і поблизу моєї школи в один з будинків прямо у під'їзд потрапила ракета. Будинок було сильно пошкоджено, багато було крові, поранених. Зачепило і дві школи, які знаходилися поруч з будинком. Однією з цих шкіл була і моя. Школу було доволі сильно пошкоджено, повідпадала стеля, розбиті й ввігнуті всередину були майже всі вікна і навіть мій клас зачепило.

Після стабілізації ситуації ми не здалися, продовжили допомагати відновлювати школу, розгрібати завали у ній та в будинку, що був поруч. Після цього випадку я зрозумів, що нехтувати тривогою не можна і що життя продовжується. Я продовжував допомагати діткам адаптуватися, вони мене заспокоювали. Історій було ще багато, як поганих, так і хороших, я згадав невелику частину, адже стрес нікуди не подівся, і на жаль, тоді було настільки все неспокійно, що більша частина історій просто загубилася десь у пам'яті. Сподіваюсь, що більше ніхто не буде переживати те, що пережили ми.

Все Буде Добре!!! Все Буде Україна!!!

16. Моя історія війни...

Цього року весна почалась не так, як завжди.

Війна – це страшне слово, яке ніхто не хоче почути у своїй країні як за буденність, але саме це і сталося...

Моя історія початку повномасштабного вторгнення почалась 24 лютого, в день який для кожного українця вічний, який закінчиться лише днем перемоги.

Прокинувшись від вибухів та не зрозумівши в чому річ, я почула, як батьки почали збирати речі. Підійшовши до рідних, я побачила маму, яка плаче та шалено серйозного тата. Мама промовила лише одне слово: «почалось», і мені не треба було пояснювати, що саме.

Моя мама лікар, тому її викликали на роботу, якийсь час я спілкувалась з нею раз на декілька днів. Тато був в місцевій тро. Кожного дня з ранку до вечора, дивлячись новини, не помічаючи, як день змінюється іншим, і як близько ворог підступив до нас...

9 березня.

Прокинувшись від шалених вибухів, було прийнято рішення про евакуацію. Це рішення далось дуже важко, як і кожній людині, ми їхали в небуття...

Того ж дня наше поселення було окуповане ворогом. У моєму селищі залишилися мої рідні, а головне – моя бабуся, якій я телефонувала

щодня, щоб запитати, як вона, але так жодного разу не почула її..

На щастя, в квітні наше селище було звільнене і я повернулася додому. Спочатку я не впізнала колись кольорове, тепле, затишне

і таке рідне місто мого дитинства, воно було сіре, зруйноване, неживе.

Зараз люди своїми силами відновлюють свої житла, надають прихисток тваринам, допомагають один одному навіть якщо самому скрутно, адже українці неймовірно сильна нація!

Життя у людини лише одне і воно не повториться. Ніхто не має права забирати життя іншого, бо немає більшої цінності у світі, ніж людське життя.

Ми всі віримо в наші Збройні Сили, в перемогу.

17. Моя історія війни...

За кілька днів до війни мені виповнилося 17 років. Свій день народження я зустрічала в Карпатах. Там у їхньому найвідомішому гірськолижному Буковелі я лишила на стіні напис: "Слава Україні!". За день до війни я повернулася додому, і це була моя остання спокійна ніч.

У цивільному житті я займалася з дітками, навчала їх читати та писати літери. У моєму житті був спорт, вивчення англійської, зустрічі з друзями та подорожі. Усе це обірвалося одного дня.

Коли Росія знову вторглася в Україну, 24 лютого, альтернативних варіантів для мене насправді не було. Моя сім'я переїхали до Монастирища – це Черкаська область, а я була одна у Василькові. Тікати я не хотіла, втім, хотіла щось робити, тому вирішила долучитися до Територіальної оборони. Спочатку мої рідні були в шоці, але згодом вони мене підтримали.

Тепер моя нова реальність – це спати та прокидатися під лунавання сирен, здобувати нові навички. Раніше я постійно готувала їсти та цікавилася цим, тому в Теробороні змогла допомагати готувати їжу на блокпостах для наших військ.

Звісно, я боюся, як і всі. Просто намагаюсь займатися чимось, щоб не було часу на страх. Коли минув місяць війни, були надії,

що все завершиться швидко, але війна іде вже майже рік, та надії вже немає. Готуємось до затяжної та позиційної війни.

Днями я їздила Києвом і мені здалося, що якимось життя ніби відновлюється. Київ оживає. Я бачила сім'ю з дитиною, вони гуляли, сміялись, як раніше... Якщо вдасться швидко витіснити російські війська навколо Києва, столиця скоро зможе повернутися до життя, яке було раніше.

Війна у нас триває вже восьмий рік, просто останній рік вона поширилася на всю територію нашої країни. Ми не здамося, не капітулюємо. Україна – це останній форпост Європи перед неадекватним

Путіним. Пам'ятайте про нас, виходьте на протести, донесіть європейським лідерам, що нам потрібно закрити небо над Україною...

18. Моя історія війни...

24 лютого 2022 року – початок повномасштабного вторгнення росії в Україну. Це найстрашніший день для всіх українців, незалежно від того, де вони проживають: в Україні чи за кордоном. Всі відчули біль за неньку, за людей.

У цій невеликій розповіді я хочу поділитися своєю історією початку повномасштабного вторгнення.

23 лютого, приблизно об одинадцятій годині вечора, я сиділа перед телевізором і дивилася новини. На той час якраз обговорювали загострення військової ситуації, те, що росія стягує більше техніки до кордонів з Україною. Також казали, що потрібно

готуватися до будь-яких сценаріїв, складати тривожні валізи. Але на той час я в це не вірила. Я не могла подумати, що у 21-му столітті можлива повномасштабна війна. “У світі стільки організацій, які б не допустили цього,” – думала я, але зараз ми бачимо все на власні очі, роль та “гостре занепокоєння” цих організацій. Після перегляду новин із звичайним настроєм пішла спати. Близько 04:50 ранку, прокинувшись від вибухів, я не могла зрозуміти, що відбувається. Спочатку думала, що це сон. Розплющила очі, почекала 5 хвилин, і знову пролунав вибух, та такий, що стіни і вікна в будинку затремтіли від вибухової хвилі. І саме в цей момент я зрозуміла, що те, чого ми боялися, розпочалося. Прокинулася вся родина. Під звуки вибухів почали збирати важливі речі, документи, тепло одягатися, адже зима надворі. Вибухи не стихали, і ми вирішили йти в погріб, у нас приватний будинок, тому єдине місце, де можна сховатися під землею – це погріб. В цьому місці, на щастя, ми були недовго, згодом вибухи вщухли.

Ми живемо неподалік столиці, буквально 25 км на північ від Києва, тому нам важливо було знати, що відбувається поблизу нас, у сусідніх областях, адже орки, в першу чергу, хотіли взяти Київ. Дивимось новини і дізнаємось, що кацапи зайшли в Чернігівську і Сумську області. А траса Київ-Суми проходить саме через наше село. З місця проживання ми не виїжджали. Були налаштовані оптимістично, але на всякий випадок валізи зібрали. Ми допомагали нашим військовим всім, чим могли: продуктами, фінансовою підтримкою та іншими потрібними речами.

У першій половині березня росіяни зайшли в сусіднє від нас село. Це нас насторожило, адже це лічені кілометри. Але все одно залишалися всі на своїх місцях до останнього. Щоденні вибухи російських танків, оптимістичний настрій – все це підтримувало бойових дух. Я звикла прокидатися від того, як наші хлопці, наші Збройні Сили України, били з артилерії по орках. Правду кажуть, що людина звикає до всього.

Кінець березня. З'являється інформація в медіапросторі, що росіяни збираються залишити Київську область. Ми цьому спочатку не повірили, поки самі не дізналися, що і справді, в сусідньому селі, де вони стояли, вже не залишилося навіть і духу від них. З того моменту тривожність трішки впала, але я розуміла, як важко нашим військовим на сході України, тому розслаблятися не потрібно.

На даний час у мене щодня одне і те ж саме: прокидаюся – читаю новини, засинаю – теж читаю новини. Я думаю, що зараз в Україні немає жодної людини яка їх не читає.

Я впевнена, що зовсім скоро ми переможемо, відбудуємо країну всі разом і будемо жити щасливо. Головне – допомагати армії, не забувати, що саме вони виборюють нашу Незалежність. І пам'ятайте, що світло завжди перемагає темряву.

Слава всім хлопцям і дівчатам які боронять нашу державу!
Слава Україні! Слава нації і кінець російській федерації!

19. Моя історія війни...

Війна. Правда ж страшне слово? На жаль, мою країну спіткало це горе. Вранці 24 лютого країна-агресор почала свій жахливий теракт.

Як завжди, прокинувшись зранку, я почала збиратися до школи, не розуміючи, що почалася війна. Досі пам'ятаю цей момент, коли я заходжу до кухні й мати говорить, що до школи ми не йдемо, тому що почалася війна. На той момент, ще не відчуваючи ніяких емоцій, я пішла до кімнати. Потім почала читати новини, мене накрила паніка, що ж робити, що буде далі, потрібно збирати речі? Перший тиждень, це був якийсь жах, постійні вибухи, переживання, що буде далі, ночівлі в підвалах, безсонні ночі, хвилювання за своїх рідних, постійна нудота, одним словом страх, страх за своє майбутнє. На той момент

припав час, коли я готувалася до екзаменів, було багато переживань щодо того, чи будуть вони, якщо так, то в яких умовах, якщо ні, то як ми будемо вступати до закладів вищої освіти. Багато питань і жодної відповіді. Одні тільки страх, нерви та хвилювання.

В той день я мала писати контрольну з математики і перед сном думала, що було б добре, якщо її скасують. І тільки зараз розумію, на- скільки дріб'язкові переживання в мене були.

Для мене моя історія війни – це переживання за мого двоюрідного брата, якого забрали на війну без підготовки, до Маріуполя. Коли з його підрозділу з 60 людей залишилося в живих тільки чотири, а коли вони повернулися на базу, командири були здивовані, тому що до цього ніхто не повертався живим. Постійне переживання за кращого друга сім'ї, який зараз знаходиться в Донецькій області, де кожного дня вибухи та обстріли наших військових. Дотепер пам'ятаю, як хвилювалася за подругу, яка сиділа в окупації без зв'язку і світла. Слухати історії про те, як знайомий виносив на собі мертві тіла своїх товаришів, тому що ми, Українці, своїх не кидаємо, ні живих, ні мертвих!

Моя історія війни – це коли моя сім'я сиділа в бомбосховищі, а я замість речей в першу чергу брала свої домашніх улюбленців – kota і двох папуг. Сусіди були здивовані наскільки чемно вони себе поводити, не тікали, не щебетали. Пам'ятаю момент, коли подзвонили сусіди з Чернігівської області й сказали, що в моїй хаті поселилися орки, а сусідка з новонародженим сиділа в погребі, бо її чоловіка забрали в полон.

Я пишаюся незламним духом свого народу, пишаюсь тим, що я Українка і не збираюся покидати свою Батьківщину. Коли я стану кваліфікованим вчителем, буду виховувати любов і повагу до Батьківщини у своїх майбутніх маленьких учнів. Бо навіть маленьке сердечко великого патріота здатне на величезні подвиги.

20. Моя історія війни...

Війна – найжахливіше, що придумало людство. Кровопролиття, смерть, розпач, сльози – все це наслідки цього жахіття. Україна в часи Другої світової війни була на першому місці за кількістю смертей та зруйнування міст. Нікому б більше не хотілося очолити цей п'єдестал. "Ніколи знову" закарбувалося в серцях українців. Та, на жаль, миру на віки-вічні бути не судилося.

Ще у далекому 2014 році росія спричинила конфлікт на території Луганської та Донецької областей та Криму, анексувавши їх незаконним шляхом. Тоді був початок АТО, перші бої та перші смерті героїв...

24 лютого 2022 року росія зробила фатальну помилку, розпочавши широкомасштабне вторгнення у нашу країну. Моя родина була певним чином підготовлена до цього. Хоча ніколи не можна бути готовим до такого. Я з мамою активно слідкувала за тогочасними новинами. Було рішення провести сімейну нараду, зібрати "тривожну валізку", купити певні продукти. Коли ми повідомили сестрі, що, можливо, буде війна, вона була у шоці (вона не цікавилась новинами зовсім) та почала плакати. Ми сказали, що це про всяк випадок. Сподівайся на краще, готуйся до найгіршого.

На жаль, цей випадок настав. Мільйони українців прокинулися вранці 24 лютого та відчували на собі "смак війни" – страх, паніка, істерики. Дякую Богові, що в ту ніч вся сім'я була вдома. Ми зібрали речі та поїхали в будинок за містом. Сестра поїхала за кордон. Батьки вмовляли мене поїхати з нею, та я відмовилася. Знала, що все буде добре, хоча гарантій зовсім не було, та я відчувала. Далі почалися тижні, місяці очікувань, дні минали за днями, майже цілодобово був увімкнений телевізор з новинами Для мене головне, що я була разом з батьками. Минуло 2 місяці, прийшла весна, ми повернулися до міста, у квартиру, та залишились там. Ось і досі лишаємося тут, вдома. Разом.

Тож війна все ще триває. Але перемога близько. Час розставити все по своїх місцях. Тримаймося всі разом, донатймо на ЗСУ та наближаймо нашу перемогу!

21. Моя історія війни...

Війна... Слово дуже страшне. Я б хотіла почати з того, що це пережили наші бабусі і дідусі, але ні, на жаль – це наша реальність. 24 лютого, був найбільш жахливий ранок, новини про вибухи, бомбардування та жертви. Ти кожную хвилину гортаєш стрічку соціальних мереж. А від звуку пролітаючого літака тремтять руки та зупиняється серце в очікуванні найгіршого. Я можу сказати, що мені пощастило, я жила в маленькому селі, тому війна не так сприймалася, але все ж я переживала за друзів з інших міст, а головне – за сестру, яка була в Києві.

Але війна мене почала надихати, звучить дивно, та це правда. Я активно почала писати вірші, які дійсно торкали. Також я втяглась в монтування відео та фото. Знову новини, вибухи, жерви. Чи складно було? Морально дуже, ти кожної ночі лягаєш з думкою про те, що вранці вже не прокинешся. Зараз не так страшно, бо морально ти змирився, що б там не було, ти готовий навіть до смерті. Та руки не опускалися, всі гроші відправляєш ЗСУ, намагаєшся волонтерити і паралельно навчаєшся. Життя триває попри війну, готувалась до екзаменів та поступила в чудовий університет.

Навчатися було важко, ти просто змушував себе робити будь-що. Часті нервові зриви, неможливість вийти на вулицю, навіть стіни дають тобі на голову.

Війна – це важко, але варто жити, вірити у хороше, думати про позитив, допомагати ЗСУ. Держава-терорист хоче, щоб ми здалися, та не буде такого, ми вільний та сильний народ! Слава Україні! Героям Слава!

22. *Моя історія війни...*

Мене звати Аня і я українка. Я дуже пишаюся тим, що я українка, та дуже люблю свою країну. Двадцять четвертого лютого 2022 року на нашу Батьківщину напали нелюди, які безпощадно нищать кожен клаптик нашої землі. Сама я з міста Покровська Донецької області. Ще з 9 років зрозуміла, що таке війна, але те, що коїться зараз... Що я відчувала в перші хвилини повномасштабного вторгнення в Україну? Страх, лют, нерозуміння, що буде далі, розпач, віру в краще та незламність. В цей же день мої батьки прийняли рішення, що мене і мого брата потрібно відвезти в більш безпечне місце – до бабусі в село, де кожного дня ми слухали невтішні новини, перебували ми там місяць і два тижні, а потім поїхали в інше місто. Батьки працювали, тож ми їхали туди з братом, але після того, як в моє місто почали прилітати ракети та забирати життя цивільних людей, вони поїхали до нас в більш безпечне місце. Кожного дня я молюсь за наших найкращих, міцних, сильних, незламних, добрих, людських, бойових військових і дякую за можливість жити, дихати, бачити, ходити, сміятись, плакати, проводити час з родиною! Зараз в моєму місті дуже небезпечно, бо майже кожен день країна-терорист випускає туди ракети, які безпощадно забирають життя людей, але я й не забуваю про інші міста моєї країни, які страждають – Бахмут, Краматорськ, Дружківка, Харків, Дніпро, Київ, Херсон, Житомир, Львів, Черкаси, Запоріжжя, Буча, Гостомель, Ірпінь, Чернігів, Суми, Одеса, Полтава, Миколаїв, Рівне, Луцьк, Вінниця, Чернівці, Тернопіль, Кривий Ріг і всі міста та села моєї неньки. Хочу сказати, що найміцніші та найкращі військові на цій планеті – це українці, вони показали всьому світу, що їх не лякає розмір терориста, скажу більше, вони показали, що чекає загарбника на цій землі, ми ніколи не віддамо своє! І зараз бачимо, що наші військові

звільняють місто за містом, село за селом, ми наближаємося до перемоги, я вірю в вас, ми вистоїмо! Дякую за можливість жити!

23. Моя історія війни...

Лютий, другий семестр, уже приходить розуміння, що ще якихось декілька місяців, і ти покинеш школу. Кожен заклопотаний своїми справами, ми, як і всі одинадцятикласники, готуємось до випускного.

Вибір університету, підготовка до урочистої програми, вибір сукні. Ми до останнього не вірили у початок повномасштабного вторгнення, але 24 лютого змінило життя кожного.

Був ранній ранок, ще тільки світало, на подив я почула розмову батьків на кухні, взяла телефон, щоб подивитись на годинник і здивувалась, чому в таку пору вони не сплять. Не звертаючи на це уваги, лягла далі спати.

Згодом я прокинулась від емоційної розмови мами по телефону. Вона розмовляла голосно, тривожно, через сльози.

Прийшовши на кухню, побачила знервованого тата і маму. Ще навіть не встигнувши нічого запитати, я почула фразу: «доця, не хвилюйся. Почалась війна». Описати зараз свій внутрішній стан після цих слів неможливо. Страх, паніка, ненависть, всі ці емоції переповнювали мене одночасно. Невизначеність, що робити далі, як бути. Ми зібрали найнеобхідніші речі і сиділи перед телевізором, дивлячись новини.

Три дні поспіль я не спала взагалі, страх від кожного шереху, кожного стуку. На четвертий день очі уже заплющувались самостійно, я була неймовірно втомлена. Я поспала, можливо, години дві. Прокинулась через вибухи і гучний звук літака. Страх, істерика, ти не розумієш що з тобою і твоїми рідними буде далі, твоє тіло німіє від страху.

Весь цей час ми знаходились вдома, до нас приїхали родичі, і ще одна незнайома сім'я переселенців.

У родичів є маленький хлопчик, якому на той момент було 5 місяців. Ти дивишся на нього, на його посмішку, і радієш, що він нічого ще не розуміє. У цей складний час він був нашим сонечком, відволікав від усіх негативних думок.

Проходили дні, тижні, місяці, ми уже поступово звикали до всього, що відбувається навколо. Звуки літака, вибухи, це вже ставало таким звичним...

На даний момент я не буду багато планів наперед, я ціную кожну прожиту хвилинку свого життя і життя своїх рідних.

Війна змінила мене, змінила моє життя.

Я не знаю, що на нас чекає в майбутньому, але точно знаю, що робитиму після перемоги! Я впевнена, що ми вистоїмо і перемога буде за нами!

24. Моя історія війни...

Почалась зима і мені довелося дістати з шафи те саме пальто... Холодні підвали, сирі погребки, “нічні мандрівки” в укриття – ось, що я згадую, надягаючи куртку. Вона навіки закарбувала на собі ці жахливі спогади.

Як зараз, пам’ятаю ранок 24-го. Я хворіла, тому була вдома і хотіла дозволити собі сон до 12-ї ранку, але десь о 6:30 прокинулася, бо чула, як метушаться на кухні батьки, а по телевізору йдуть новини (наша сім’я не любила дивитися телевізор). З думкою, що тато просто збирається на роботу, я знову провалилась в сон. І вже (чітко пам’ятаю досі час) о 7:22 мені зателефонував мій хлопець. Перші його слова були: “Сонечко, у тебе все добре, правда ж?”. Я одразу зрозуміла, що щось не так. А потім паніка, страх, відчай... Ми переймалися подальшими подіями, але виїжджати за межі України ще з першого дня не збирались. Перший тиждень я навіть боялась спати. А якщо вже не прокинуся?

Ми з батьками жили в приватному будинку (тобто вони й досі там живуть, я ж переїхала до Києва), але в одному дворі стоїть 2 будинки – наш і татового брата. І от, мабуть, увесь перший тиждень тато змушував нас з мамою і братом під час повітряних тривог ходити в той дім, бо начебто він міцніший і там безпечніший коридор. Усі тривоги протягом того місяця проходили майже спокійно і душевно, бо в одному коридорі збиралась вся сім’я. На жаль, це було єдиною хорошою подією у житті.

Потім, як, мабуть, і більшості українців, уже більше не було так страшно. Розуміли, що ніякий коридор не врятує від лиха...

Зараз я живу в Києві, і тут, коли лунає тривога, мені дійсно стає страшно. Після того, як кілька разів поряд “гупнуло” і було “голосно”, я боюся і іноді навіть здригаюся, коли під будинком проїжджає трамвай.

І навіть коли кляті росіяни стільки всього в нас забрали, їм не під силу забрати основного – мужність, віру, надію та впертість. Я пишаюсь тим, що я українка, пишаюсь нашим народом, пишаюсь ЗСУ! Слава Україні!

25. Моя історія війни...

24 лютого до мене у кімнату заходить тато і говорить: “Почалося, війна”. Ці хвилини я запам’ятаю на все своє життя. Вставши, я зразу взяла телефон, щоб переглянути новини, я не вірила, що це все моя країна, сьогодні.

Ми маємо розповісти світу усі історії страждання, щоби вшанувати цінність кожного людського життя і протистояти байдужості. І все ж, у кожного з нас свої пережиті жахи, свої спогади, своє світосприйняття подій. Власне, саме це ми й прагнемо зберегти, щоб через особисті історії розповісти, відчути, пережити біль Нації.

Коли я прокинулась та почула перші звуки гучних сирен, для мене, так як і для більшості українців, це були страшні і тривожні хвилини життя. В цей момент я не розуміла, що відбувається і як діяти далі. «Скоренько збирай одяг та документи, біжимо в укриття!» – сказала мені баба, і я побігла зібрала все найважливіше, сиділа і просто чекала, відповідаючи на повідомлення близьких людей в телефоні.

Моя сестра знаходилась у цей час в Києві, батьки дуже хвилювались за неї та просили виїжджати звідти, але тоді це було майже неможливо. І на наступний день виїхали їй назустріч та забрали додому.

Я зрозуміла: сидіти й плакати чи хвилюватись – не мій варіант. Я маю допомагати там, де знаходжусь. Тому я пішла помагати волонтерам і надавати допомогу тим людям, які приїхали з окупованих територій.

Справжнє відчуття хвилювань і страху я відчула лише тоді, коли приїхала в Київ на навчання і потрапила на повітряну тривогу, під час якої були здійснені ракетно-бомбові удари.

Почула свист ракет та їх приземлення і дзвоню мамі зі словами «Бомблять, пам'ятай, що люблю тебе!» І зв'язок пропав. В цей час

настільки сильно ти піддаєшся емоціям і страху, головне не розгубитись і пройти в місце, де буде безпечніше.

Війна перевернула моє життя. Мої друзі та багато знайомих, близьких пішли відважно захищати свободу нашої незламної неньки України. Війна – це момент дорослішання, час думати не лише про себе. Та життя не закінчилось, просто зараз воно інше.

26. Моя історія війни...

24 лютого 2022 року став переломним днем не лише у моєму житті, але й у житті кожного українця. Більше того, це день став найтрагічнішим днем в новітній історії України з часів Другої світової війни.

Незважаючи на те, що напередодні весь інформаційний простір був переповнений меседжами про ймовірність можливого нападу Російської Федерації на Україну, не тільки мені здавалося, що цього не може статися, що це лише спроби політичного тиску країн ЄС та Сполучених Штатів Америки на нашу державу прийняти певні політичні рішення з метою отримання певних преференцій. Адже це дико та неприпустимо, щоб у ХХІ ст. (століття розвитку інформаційного суспільства, яке

побудоване виключно на принципах гуманності та довіри; століття розширення інтеграційних процесів, коли країни об'єднуються із метою створення умов сталого розвитку), в центрі Європи розв'язати війну, яку політологи та політики порівнюють із другою світовою війною (не за масштабами, а за методами ведення). Однак ранок 24 лютого перекреслив всю мою віру в здоровий глузд і показав, що реальність може бути насправді лякаючою та страшною.

Я прокинувся від гуркоту вибухів, від яких здригалися шибки в моїй оселі. Спочатку не міг зрозуміти, що коїться, але включивши телевізор та почитавши новинну стрічку зрозумів, що все таки те, чим, на мою думку, нас лякали останні декілька місяців, сталося. Для мене це стало шоком, я не відразу зрозумів, що відбувається і що потрібно робити. Тим часом у місті уже назривала паніка, усі основні транспортні артерії стали в пробках, а біля магазинів та аптек, які все-таки відчинилися, вже були черги. Люди в паніці купували лікарські засоби, медичні препарати та продукти харчування. Ми з сім'єю також вирішили тимчасово залишити Київ, особливо після новин, що російські десантники вже висадилися в Гостомелі.

Знайшовши тимчасовий прихисток на Західній Україні, я не зміг довго сидіти без діла, тим паче, що всі навкруги щось робили для наближення Перемоги. Ще по дорозі з Києва я бачив людей, які тікали від війни, більшість з яких були розгублені, дезорієнтовані, багато з яких було просто психологічно роздавлені. Були й такі, що швидко зорієнтувалися в ситуації і почали заробляти на горі людей. Тому я вирішив зайнятись волонтерством. До цього часу я цим ніколи не займався і чув про діяльність волонтерів лише з новинних випусків на телебаченні. Я пішов до місцевого центру гуманітарної допомоги, де мене відразу поставили на сортування гуманітарної допомоги, яка надходила з-за кордону.

Згодом я шукав автомобілі, логістичні маршрути та водіїв для того, щоб доставляти цю допомогу до потерпілих людей, допомагав завантажувати автівки. Оскільки волонтер – це вузькоспеціалізована діяльність – одночасно потрібно розв’язувати багато завдань. Також мені довелося декілька разів супроводжувати вантажі з гуманітарною допомогою в Чернігівську і Сумську області. Під час цих маршрутів я на власні очі побачив, що зробили російські солдати з містами та селами, які були під окупацією. Це, напевне, довіку вкарбувалося в моїй пам’яті.

В квітні російські війська відійшли від Києва та з північних областей України, тому на початку літа нами було прийнято рішення повернутися до Києва. Але я у вільний час продовжую займатися волонтерською діяльністю, адже війна ще не скінчилася, і з кожним днем кількість людей, які потребують допомоги, зростає.

Війна змінила мене, я почав цінувати речі, про які раніше навіть не задумувався. Як найпростіші, наприклад смак їжі, можливість прогулятися ввечері по місту, не дивлячись на годинник (щоб встигнути до початку комендантської години) та не очікуючи щомиті реву сирен повітряної тривоги. Так і цінувати стосунки з близькими людьми, з батьками, родичами, друзями, розуміючи, що під час війни в будь-який момент ти можеш когось із них втратити.

Війна навчила мене не боятися. Дивлячись, як кожного дня «на нулі» наші хлопці дають відсіч ворогу в нелюдських умовах, як жителі зруйнованих від обстрілів населених пунктів не впадають у відчай, підтримують один одного, я зрозумів, що цей народ не зламати.

Війна кардинально змінила мої звички. Я звик щодня бути напоготові, навчився максимально мобілізувати всі сили. Це стосується як мого волонтерства, так і повсякденного життя.

Сьогодні я повинен слідкувати, щоб усі мої гаджети та павербанки були заряджені, щоб в оселі постійно був необхідний запас питної води та продуктів харчування, щоб рівень пального в баку автомобіля не падав нижче 1/3.

Я не можу збагнути лише одного, звідки взялася така ненависть до українців в росіян. Мене дивує той рівень лицемірства, ненависті, який зараз спостерігається в російському суспільстві. Коли вони перейшли ту межу, яка перетворила їх з народу, який переміг фашизм, у цих же самих фашистів, вірніше «рашистів»? Та як би там не було, я вірю, що цю війну ми обов'язково переможемо, і ті, що ще недавно закликали топити українських дітей, понесуть відповідну кару.

27. Моя історія війни...

Війна – це дуже страшне поняття. Моя прабабуся казала: “Краще, щоб ви ніколи не дізналися, що таке війна.” Але зараз у наш час усі люди відчули на собі, що таке війна. Дуже страшно, коли ти знаходишся у теплій домівці, а хтось із твоїх рідних знаходиться дуже далеко та ховається у підвалах, бомбосховищах, бункерах від обстрілів, а ти переживаєш та очікуєш дзвінка від них, щоб почути, що у них все добре. Моя історія війни почалася з того, що я не розуміла, що відбувається, доки не подивилася новини по телебаченню. Під час повномасштабного вторгнення моя мама та сестра знаходилися у Києві і я одразу зателефонувала їм, щоб дізнатися, чи у них все добре. Коли розпочалась війна, сестра та мама знаходилися в квартирі. Вранці вони почули сирену та звуки вибухів та стрільби. Спочатку вони ховалися у коридорі, потім змушені були ховатися у бункері. Їм було там дуже важко, спочатку у них не було можливості приготувати собі їжу, спали на дошках та стендах, там було дуже холодно, не було можливості виїхати з міста та рідко могли виходити на зв'язок.

Через два тижні у них з'явилася можливість виїхати з міста, але це було дуже тяжко. Вони дуже довго їхали та врешті-решт вони спокійно приїхали додому. Повномасштабне вторгнення російських військ в Україну принесло кровопролиття та перекреслило мрії багатьох молодих українців. Чимало юнаків і дівчат пішли добровольцями до війська, щоб зі зброєю в руках захищати свою країну від російської агресії, долучилися до лав територіальної оборони, вчаться надавати медичну допомогу пораненим, займаються волонтерством.

28. Моя історія війни...

24 лютого. На годиннику було приблизно 5 годин ранку. Це мав бути мій звичайний шкільний день, який ніяк би не відрізнявся від 127 шкільних днів до цього. Але все вже не могло бути, як раніше...

Мабуть не тільки для мене, а і для кожного українця той ранок був одним з найгірших в його житті. На щастя, наше місто і область за весь час війни не постраждали так, як постраждали міста на Півдні, Півночі та Сході. Можливо, моє життя до повномасштабного вторгнення було досить егоїстичним, та війна змінила все.

Як і завжди, я сподівався прокинутись від досить неприємного шуму мого будильника, але я був дуже здивований, тому що несподівано голос моєї бабусі вирвав мене з останнього спокійного сну. Наскільки пам'ятаю, вона була досить розгублена, що казати, якщо я й сам не розумів, що робити далі, та й що міг розуміти на той час юний 16 річний хлопець. Ми ніяк не могли повірити в те, що це все насправді. Але перші звуки вибухів переконали нас, і це було великим поштовхом для мене. Батьки були в паніці і їх можна було зрозуміти. Я ж намагався заспокоїти себе настільки, наскільки це було можливо, я розумів,

що наше місто страждає на той час мабуть менше за всіх і ніякого сенсу в тому, щоб виїхати за кордон, немає. Навпаки, ми повинні залишитись, ми повинні допомагати один одному, ми повинні вірити, що Збройні сили України зможуть захистити нас. Як би це іронічно не було, але за день до 24 лютого нам в школі розповідали, що робити на випадок війни, і ніхто не думав, що це колись нам знадобиться. Насправді все, що ми могли робити – це сидіти в укритті і намагатись слідкувати за інформацією. У березні, за місяць після повномасштабного вторгнення, помер мій дядько. Сім'я дуже важко це пережила, він був саме тою людиною, яка не бажає нікому зла. Так і минула весна.

Літом було легше. В більшості моїх родичів був день народження, і ми зустрічались частіше, це дуже допомагало морально не падати духом. Потім настав і мій день народження. Настрою не було, та і як можна щось святкувати, коли в країні кожен день трагедія. Мої друзі з-за кордону та ті, які живуть поруч зі мною, дуже допомагали мені морально. А потім настав “Національний Мультипредметний Тест” який на деякий час ввів мене у стан звичайного життя. Я вступив у Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова, чому був дуже радий, і переїхав до Києва.

Почалась осінь. На той час у столиці було досить спокійно. Хоч ми пробули там всього 2 місяці, але і цього вистачило, щоб відчувати себе звичайними студентами, які просто живуть своє життя і навчаються.

Мабуть, за останні місяці цей час був найкращим, знайомство з новими людьми, які додали в моє життя нових фарб, переїзд до Києва. Це була моя мрія ще з 13 років, і ось воно – самостійне життя. Але, мабуть, головною помилкою було те, що ми трохи забули... Війна все ще триває. 10 жовтня був перший сильний обстріл Києва. Багато моїх друзів поїхали додому, але я залишився у гуртожитку на деякий час. Ще декілька таких

обстрілів і я теж вирішив повернутись на деякий час в рідне місто. Звичайно, це не кінець, кожен з нас щось втрачає, щось ми повертаємо, і з кожною перемогою на фронті або в політичній сфері ми все більш ближче до остаточної перемоги. І я щиро, всім серцем вірю в це...

29. Моя історія війни...

Усіх жителів України війна застала зненацька. Моя сім'я не є винятком. Моє село потрапило в окупацію з першого дня війни. Я та мої друзі увесь день моніторили новини про ситуацію в Херсонщині та загалом у країні. З того часу, як окупанти взяли під контроль усю Херсонщину, життя наче стало на паузу. Перші дні повномасштабного вторгнення я згадую з жахом. Ти знаходишся в нескінченній просторі та кожен день робиш прогнози на цю війну. Спочатку здавалося, що це не затягнеться надовго, але з часом надія згасала. Життя в окупації зупиняється, і з кожним днем "новий світ" регеструє все більше. Не хотілося вірити в те, що моя маленька Батьківщина наразі в руках загарбників, але звуки ворожої техніки кожен раз приводили до реальності. Кожен день, ідучи до магазину та проводячи там 3 години, просто заради того, щоб купити хліб, розумієш, що ми наче повернулися у 90-і. Але навіть коли надія згасала, вона, наче Фенікс, знову відроджувалася з попелу в наших серцях. Дні йшли невпинно, деяка частина людей почала скорюватися новій владі. З часом уся продукція почала замінюватися на російську, завезену з Криму. Хоч дефіцит з часом майже зійшов нанівець, але ціни били всіх людей по кишнях, адже з роботою величезні проблеми і по сьогоднішній день. Деякі люди почали виїжджати з нашого села в окупації. Але моя сім'я чекала звільнення. До останнього ми чекали і вірили. Проте, проживши майже 5 місяців в окупації, я і моя мама прийняли рішення виїхати звідти. Залишати рідний будинок і всіх близьких мені людей було

дуже складно, але ми все ж таки виїхали, адже залишатися там рівносільно простому марнуванню часу: ніяких перспектив та життя у небезпеці, яка зростає кожного дня. Ми прийняли це рішення для мене, адже я планувала вступ до університету після закінчення навчання у школі. Дуже швидко ми зібралися, адже часу було небагато: приблизно за місяць я повинна була скласти іспит. Довгі 4 дні очікування у колоні на виїзд з окупованих територій я згадую з жахом. Після виїзду з окупованої території, ми опинилися на сірій зоні – це села, де не залишилося жодного вцілілого будинку, жах який охопив мене, не передати словами. Але ми все ж таки виїхали і я ніколи нікому не передам емоцій, які я відчула, коли ми опинилися на вільній від загарбників Україні. На першому українському блокпості моя мама та я не змогли втримати сліз. Опинившись у Запоріжжі, мені було дуже приємно бачити українських військових, там я зустріла Ірину Верещук. Вона допомогла нам влаштуватися на короткий час у гуртожитку у Львові. Там ми пробули деякий час та вирушили у Польщу, потім ми поїхали в Німеччину. Звідти я склала іспит та вступила до університету мрії. І хоч зараз я знаходжусь в іншій країні, я ні на секунду не забуваю про мою Батьківщину. Я завжди читаю новини і або засмучуюсь або радію досягненням моїх співвітчизників. Я завжди тримаю зв'язок зі своїми близькими та рідними з Херсонщини. І новини, які вони мені розказують, мене зовсім не тішать. Жити там стало складніше у декілька раз, ніж коли я там знаходилася. Половина мого села виїхали звідти, а в їх будинки заселяються загарбники. Все більше і більше людей почали співпрацю з окупантами. Я завжди з жахом слухаю історії моїх друзів та родичів звідти. Я дуже раділа, коли в новинах побачила, що правий берег Херсонщини звільнено. Це вселило в мене незламну віру у те, що і мій край буде звільнений від загарбників та всі люди, які проживають там, зрозуміють мої емоції, коли я потрапила у вільну Україну.

30. *Моя історія війни...*

Все почалося о 5 годині ранку 24 лютого. Нічого не віщувало біди. І тут крізь сон я почула, як мама забігла до моєї кімнати і сказала: «Іро, прокидайся, почалася війна!»

І тут почалося. Оскільки я живу недалеко від центральної автостради міста Києва, вже о 5:30 ранку, дивлячись у вікно, я бачила, як виїжджають колони машин у 3 ряди. Це продовжувалось 2 доби без кінця.

Кияни покидали місто. У місті з мого класу залишилося тільки 3 учні, всі інші пороз'їжджалися хто куди. В цей час з'явилося відчуття розпачу і безвихідності.

Ми теж думали виїжджати на дачу під Макарів Київської області, але мама вирішила не покидати місто і залишитися до кінця, незважаючи ні на що. І це нас врятувало, бо наш дім там у березні був повністю розбомблений.

Як я пережила цей місяць березень? Було дуже страшно, особливо перші дні. Так, як я живу недалеко від метро Дорогожичі, часто було чути вибухи. В цей час ми сиділи у підвалі. В мене було відчуття радості і надії, що цей жах скоро закінчиться, коли я бачила, як їде по дорозі наша військова техніка. В мене була гордість за хлопців, які мчали у мороз і холод, зверху на машинах. І як горділиво розвивався прапор України на нашій техніці. Я думала в цей час: «Значить, ми ще

живі, значить не все ще втрачено». З'явилася надія на перемогу. І ця надія зміцнювалася щодня, все більше і більше.

Вже майже 10 місяців іде ця жахлива, безглузда війна. Війна, яка забрала багато життів, зруйнувала будинки, цілі міста.

З кожним днем у мене зміцнюється думка, що наш український народ незламний, непереможний.

Я вірю в перемогу і дякую всім хлопцям ЗСУ!

31. Моя історія війни...

24 лютого, 6 година ранку. Дзвінок від мами: “Почалось! Збирай речі – поїдемо за місто”.

У перший день повномасштабного вторгнення ми з сім'єю вирішили поїхати до бабусі за місто. Це було жахливо, важко та незрозуміло. Одне питання: “За що?”. Лунали сирени, а я поспіхом збирала всі свої документи. Вийшли до магазину, щоб купити їжі на дорогу. Велика кількість зняковілих людей стоїть біля полицок магазину. Вони розгублено шукають очима, що можна купити поїсти хоча б на тиждень. В очах кожного можна розгледіти страх. Ми точно такі ж як і вони, це вже здається нормальним, але на той момент це було тяжко. Ми сіли в машину та поїхали до села. Там було спокійніше, але все одно почуття не змінювалися.

Друзі почали дізнаватися якісь новини про те, що до нашого міста можуть дійти. Часу було обмаль думати правда це чи фейк. Було чутно вибухи, в соціальних мережах купа новин, я не встигала слідкувати. Ми спустилися до підвалу, і так майже весь місяць. Але я знала, що наші Збройні Сили України нас захистять. Моїй мамі прийшла звістка, що її брат, мій дядько, в полоні. Він прикордонник, перший, кого рашисти взяли у полон. І досі наша сім'я не знає, де він. Влітку ми отримали лист, де він написав, що з ним все нормально. Але зараз гадки не маємо, де він, чи живий взагалі.

Я не замислювалась виїжджати за кордон, хоча мали змогу, у нас були зелені коридори. А навпаки – ця страшна ситуація, яка вже 8 років йде на нашій землі, в мені виховувала і виховує повагу та любов до моєї країни. Я хотіла, хочу, і живу вільній Україні! Війна – це не моє майбутнє!

32. Моя історія війни...

Моя історія війни не жахлива і не трагічна, але сумна. Отже, все почалося з того, що зранку я прокинулася від дзвінка сестри, яка сказала: «Почалося...», її слова викарбувалися в моїй пам'яті. Але я вдячна Богу, що я не прокинулася від вибухів і сирен, на відміну від інших. Цей день запам'ятається мені надовго, і всі події, які відбувалися, я теж не забуду. Я пам'ятаю, як тато прийшов в кімнату зі словами: «Мене можуть забрати на війну...», в той момент моє серце зупинилось... і більше не б'ється, я плакала, довго плакала. Я переживала за маму, яка в той день поїхала в місто. Мені здалося, що за один день я постаріла на років 10 і думками і тілом. Перший місяць, а може навіть і більше, я лякалася кожного удару, навіть якщо це був просто сильний вітер, мені здавалося, що ось-ось окупанти будуть тут, але, слава Богу, цього не сталося. Але було купа фейкових новин, і я не раз прокидалася від дзвінків мами, в яких вона говорила: «Іди в укриття, ховайся, вони можуть скоро наступати». З кожним разом я ставилася до цього все холоднокровніше. З часом я звикла. Але мою голову не покидали думки про моє майбутнє. Що буде зі мною? Щодня я ставила собі це запитання і не змогла дати відповіді жодного разу. Звісно, я знала, ким хочу бути, і знала, що саме вчитель – це моє покликання. І я дуже засмучувалася від думок, що не зможу втілити свою мрію в реальність – навчати дітей. Було багато стресу з приводу навчання. Багато сил і нервів витратила на навчання та здачу НМТ, через це все я збила свій режим сну, харчування і все це погіршило моє

здоров'я. Але я впоралась, і через якийсь час після здачі екзамену мені зателефонували і сказали, що я вступила в омріяний університет. Я була на сьомому небі від щастя. І чекаючи початку навчання, якось я зрозуміла, що звикла до думки, що у нас війна. Я звикла до цього стану. Поки я була вдома, а у нас все тихо і не чути вибухів зовсім, не чути сирен, мені було спокійно, але з переїздом у Київ через навчання я зрозуміла, що мені стало тривожніше. Мабуть, через те, що я чула сирени та накручувала себе. І в один день, 10 жовтня, я відчула те ж саме, що 24 лютого, паніка, страх, невизначеність... я почула вибухи, сильні вибухи і у мене просто котилися сльози, я не могла їх стримати, але мала взяти себе в руки. Мій телефон зривався від дзвінків рідних з питаннями: «Як ти?», «З тобою все добре?». Звісно, я заспокоювала всіх, що я спокійна, що зі мною все добре. Я справді намагалася триматися, але деколи паніка опановувала мене і я не могла ні з ким цим поділитися і тримала в собі, щоб нікого не лякати і не засмучувати. Мені пощастило, адже в той день чоловік моєї сестри їхав також з Києва додому. Я поспіхом зібрала речі в надії, що повернусь до Києва дуже скоро і коли вже не буде війни. Я поїхала додому. І останнім часом мене не покидають думки, що зовсім скоро вже буде РІК як йде війна. Мене лякає те, що я звикла до цієї думки, і це погано, адже так не має бути. Інколи мене відвідують думки, що я тут, з друзями, в теплі, я виходжу на прогулянки, я весела, і мені здається, що це несправедливо і я не можу бути щасливою до кінця, адже там на фронті хлопці та дівчата. Я так думала, я корила себе за щастя, допоки не прочитала пост одного воїна з такими словами: «Ми тут, не для того, щоб ви там сумували, плакали. Ми тут, щоб ви там жили НОРМАЛЬНО». Я думала над цими словами і зрозуміла, що це справді так. Я знаю і вірю, що зовсім скоро ми ВСІ будемо жити дуже добре.

Ось такою є моя історія війни...

33. Моя історія війни...

Як і всім українцям, мені не забути той ранок... Ранок страху, невідомості, тривожності, моторошності – ранок 24.02.2022...

Я прокинулась від дуже гучних вибухів та яскравого червоного світла, яке освітило всю мою кімнату, це горіли 4 військові частини, які знаходяться навколо мого будинку, одна з яких в радіусі 1 км, інша менше 5 км . Також поруч аеродром, куди весь час цілились окупанти та висаджувались диверсанти, лунали постійні перестрілки та вибухи.

Всі близькі та рідні перебували в нашому підвалі. Нас 14 осіб. Як нам тісно не було, проте морально легше: всі поруч, один одному допомагаємо, піднімаємо настрій, підтримуємо. Так і минали тижні в підвалі. Зранку ми на декілька годин заходили в будинок, щоб зігрітись, приготувати їжу, або хоч пів годинки полежати на зручному ліжку, тому що сидіти в підвалі весь вечір та всю ніч на стільці було дуже тяжко. Хоч в нас і були дві розкладушки, тож ми вирішили віддати їх діткам та вагітній жінці.

Потім, коли по селищу почали прогулюватись диверсанти, чоловіки вирішили, що стає небезпечніше. Всю ніч вмовляли жінок виїхати, а ми всю ніч плакати та не хотіли покидати чоловіків одних в небезпеці. Отже, ми виїхали в село на Київщині, де проживала наша далека знайома. Тепер нас 17 осіб в маленькій хатинці.

Тоді я відчула життя з іншого боку. Тиша, тільки було чути худобу, спів пташок, стукіт дятла та стрибання білочки по даху. Не було зв'язку та інтернету, я не знала новин, було складно зв'язатись з татом, хвилювання за нього, за рідних та за будинок.

Минуло 2 тижні. Ми мусили повернутись додому, тому що всім потрібно було на роботу. В цю ж ніч, коли ми приїхали, пролунав сильний вибух – це над моїм селищем збили ракету. Осколки були всюди: стирчали в паркані та деревах, на даху

будинка, але добре, що найбільші осколки були на городі. Наступного ранку я залишаюсь одна вдома і чую дуже гучні вибухи, це знову влучання у військову частину, яка знаходилась дуже близько біля мого будинку, лунали сильні звуки градів, які я ще не чула до цього, і все знову нагадує той ранок. Ранок страху, невідомості, тривожності та моторошності.

34. Моя історія війни ...

Мене звати Наталія. На момент вторгнення РФ на нашу територію мені було 17 років.

Розмови про те, що може розпочатись війна, ходили, мабуть, ще за місяць до початку цих страшних подій, які зараз відбуваються у нашій країні. У моєму класі ця тема була у кожного на думці і на вустах. Ми постійно читали новини, обговорювали: “А що буде, якщо дійсно розпочнеться війна?”. Та всі ці думки перебивали жарти про те, що гірше від коронавірусу немає нічого. Незважаючи на повідомлення ЗМІ, у те, що розпочнеться повномасштабне вторгнення не вірив ніхто.

23 лютого. Звичайний день тижня, звичайний вечір середи. Я робила домашнє завдання, готувалась до контрольної роботи, яка мала відбутись наступного дня. З подружкою обговорювала виставу, у якій ми були задіяні. Новини про можливу війну мені не давали спокою. Заспокоювала себе тим, що я живу у 21 столітті, і такого жахіття, про яке чула ще від прабабусі та прадідуся, не може бути у наш час. З тривогою на душі лягла спати...

24 лютого. На годиннику 6:45. Мене збудили звуки повідомлень, які приходили на мій телефон. Від хвилювання я почала читати новини. Перше, що я побачила – звернення Президента України. Від почутого пішов холод по тілу, у голові купа думок та запитань: “Чому? Чому це з нами відбувається?”

Можливо це жарт? Як тепер жити?”. Мої думки перебила мама, вона зайшла до кімнати і повідомила мені та моєму молодшому брату, що розпочалась війна. Цілий день я проплакала від хвилювання та нерозуміння, що почалась війна. Молила Бога, щоб цей жах закінчився якнайшвидше. Нерозуміння того, як наші знайомі, друзі, родичі із сусідньої країни можуть прийти та вбивати наше життя. Страх невідомості вбивав мене зсередини. Мій стан був жахливий. Цілий день вибухи, ціле місто військових з технікою. У магазинах порожні полицки. Найстрашніше те, що мої родичі впевнені, що нас “рятують від нацизму”.

10 жовтня. Понеділок. Я їхала до Києва на навчання. О шостій годині пролунала тривога. За ці 7 місяців війни люди звикли до повітряних тривог. Але ця тривога мені нагадала 24 лютого. Майже доїхавши до Києва, з вікна вагону, у якому я перебувала, побачила вибух. Знову страх та паніка оволоділи мною. З вокзалу мерщій побігла до метро, адже там відчувала себе безпечно. Сотні людей. Жах, біль у кожного в очах. Шкода малят, які жалібно дивились на своїх матусь, не розуміючи, що відбувається. Від розпачу і безвиході у мене покотилися сльози. Це була найдовша та

найстрашніша тривога у моєму житті. Тепер кожна тривога для мене – страх та розпач.

Під час війни я усвідомила, що ціннішого за наше життя немає нічого. Потрібно жити сьогодні, планувати на сьогодні, телефонувати своїй сім’ї сьогодні. Адже ми живемо у складний для нас усіх час, і лише згуртувавшись, ми зможемо перемогти це лихо, яке нависло над нашою Батьківщиною.

35. *Моя історія війни...*

24 лютого 2022 року назавжди розділило життя українців на до та після. О п'ятій ранку російські війська здійснили масовану повітряну атаку по всій території України та почали повномасштабний воєнний наступ. Перший зателефонував мені мій хлопець, який працює поліцейським у Києві. Він говорив мені за день до цього, що багато хто виїжджає з країни, буде війна, а я до останнього не вірила... Думала – це неможливо... Але все одно о 5 ранку моя сім'я прокинулася від вибухів та з страхом в очах. Тільки тато намагався зберігати спокій, зібрав найголовніше, дістав теплі речі на всякий випадок та приніс запас води, їжі. А мені все не віриться, що це відбувається зі мною, здається, я ще сплю, зараз прокинуся і знову все буде, як раніше.

Війська підходили все ближче до нашого села, від однієї думки, що вони поряд, тремтіли руки. І ось стається найстрашніше – російські танки їдуть за 2 кілометри від нашого дому. Найсміливіші робили все, що могли. Я назавжди запам'ятаю чоловіка, який без зброї та будь-якого обладнання став на коліна перед російським танком і благав не чіпати нікого. Згодом цей ролик став популярним в інтернеті та телебаченні. Мої рідні та знайомі пішли захищати нас і нашу державу. Я підтримую їх, як можу, теплими словами, коштами, їжею, адже не можу сидіти склавши руки.

Такі хлопці – герої нашого часу!

Сьогодні українці об'єднані як ніколи – великими руками зупиняють танки та БТри, виходять

на мітинги в окупованих містах, бо покiрно мовчати не вмiють. Кожен украiнець на своєму фронтi самовiддано воює за свою краiну як волонтер, журналіст, хакер, кухар, водій, митець тощо. Я пишаюся своїм народом і з гордістю говорю : " Я Українка!"

36. Моя історія війни...

Після 24 лютого 2022 року моє життя, як і життя всіх українців, кардинально змінилось. У той день я зрозуміла, як важливо для народу об'єднуватися і бути одним цілим.

З першого дня повномасштабного вторгнення я відчувала біль і страх за кожного, хто знаходиться в небезпеці. Було важко вмовити батьків відпустити мене у волонтерський центр нашого міста, зрештою, я була там: сортувала продукти, плела захисні сітки, збирала необхідні речі для ЗСУ та біженців.

Через деякий час у нашому місті стало спокійно, тож волонтери та різні громадські організації почали проводити різноманітні ярмарки та акції для збору коштів, до яких я активно долучалась. Так, місцева Молодіжна Рада, до складу якої я входжу, неодноразово організовувала заходи для допомоги армії. Також мій танцювальний колектив долучався до благодійних концертів, що відбувалися в місті.

Війна кожного разу запроваджувала нові умови мого існування, треба було адаптуватися до всіх подій і продовжувати жити: читати не тільки новини, а й художню літературу, слухати не тільки звуки сирен, а й улюблені треки, ховатися в підвалах і паралельно готуватися до екзаменів, продовжувати радіти дрібницям навіть під час повітряних тривог.

Раніше, коли я читала книги або дивилась фільми, я не могла зрозуміти, як люди можуть радіти життю, закохуватися, гуляти з друзями, та просто посміхатися під час війни. Але тепер я

розумію... Ми маємо навчитись жити з цим, балансувати між нормальним життям і війною. Продовжувати розвиватись і будувати плани, але при цьому, допомагати ЗСУ, біженцям та всім постраждалим від війни.

37. Моя історія війни...

На даний момент ми проживаємо важкі часи. Зараз згадую, як я провела ті перші місяці і дні війни.

За кілька днів до війни ми з моїми друзями вийшли на прогулянку. Ми почали розмовляти про те, чи справді почнеться війна. І всі ми думали, що цього не буде, але 24 лютого наші думки було зруйновано. В цей день мої батьки були на роботі, а я з своїми молодшими сестрами залишилась одна. Вранці я прокинулася від незрозумілих шумів, звуків літаків. Я встала з ліжка зателефонувала бабусі, ми вийшли на вулицю і зрозуміли, що почалась війна. Я пішла будити своїх сестер, ми зібралися, зібрали речі і документи. Ми пішли до бабусі і чекали новин. Чуючи ці звуки, ці вибухи мені було дуже страшно, але я трималася, не показувала страх перед моїми сестрами, щоб вони не хвилювалися. Коли мої батьки приїхали, ми з ними швидко поїхали купувати якісь продукти. Ми приїхали в супермаркет, і коли я побачила великі черги, велику кількість людей – насправді це дуже страшно. Я не могла досі повірити в те, що почалася війна. Приїхавши додому, зібравши речі, ми всі поїхали до мого хрещеного. Тому, що там дуже міцний погріб. Перші дні війни було дуже тяжко, ми не спали, спускалися в погріб по декілька разів за ніч. Ці вибухи, ці літаки – це було дуже моторошно і страшно. Ми всі були на нервах, не могли заспокоїтись. Потім ми вирішили, що потрібно кудись виїхати. Ми вирішили їхати до родичів в Закарпаття. Ми зібрали речі і поїхали. Дорога була складною, ми довго їхали, довго чекали поїзд, їхали в темряві –

це було складно і фізично, і морально. Приїхавши в Закарпаття, ми наче потрапили в іншу реальність. Там було так тихо, наче ніякої війни й немає. Ми побули там 2 місяці і повернулися додому. Повернувшись додому, було вже не так гучно, як в перші дні. Але страх того, що почнеться все знову, лякав мене. Я боялася спати вночі, боялася літаків, які пролітали. Навіть зараз я переживаю, і мені моторошно від всього цього.

Проживати ці реалії було важко, але ми українці, ми сильні і нас нічого не зламає. Ми сильні і вистоїмо, як би тяжко нам не було!

38. Моя історія війни...

Зазвичай, коли питають про мою історію війни, я дуже часто думаю:” А з чого почати?” Але єдина правильна думка вибивається з тисячі ідей – і я починаю свою історію спочатку.

Всі знають, що війна не почалася 24 лютого 2022 року для всіх одночасно. Війна за Незалежність України розпочалась у лютому 2014 року, хоча фактично і триває вже тисячоліттями.

Коли 30 червня 2014 ти виїздиш з родиною “на пару тижнів”, будучи випускницею 3 класу, не дуже багато думаєш про те, що відбувається навколо.

Але з плином часу деякі моменти все ж згадую, і починається величезна історія про деталі тих обривків у пам’яті. Окуповані території, лінія фронту, військові в місті та блокпости навіть у його межах на деякий час, переїзди, вибухи, новини про те, що люди, яких я знала, потрапляють в полон або ідуть на фронт, починаючи саме з того моменту – це все частина мене і тисяч інших жителів країни.

А потім все ніби стабілізується, і колись зовсім незнайомі місця стають рідними та цінними. Вчуся у школі, знайомлюсь з неймовірними людьми, заводжу собаку і шукаю свій шлях; думка

про те що все мало бути інакше досі не відпускає та іноді поглинає повністю. Історії дорослих про попередні роки шокують, адже я була в той самий час в тому самому місці, але звісно, дитячий погляд відрізняється.

І ось цей самий місяць 8 років від самого початку. Розмови про можливість вторгнення не вщухають, а я як і завжди, їжджу з мамою на заходи по роботі. Найяскравішим спогадом стає невеличкий, але дуже потужний мітинг об 11 годині вечора 21 лютого, одразу після того, як нешановний путін визнав незалежність ОРДЛО, та ми їдемо на площу з прапорами і бойовим настроєм, серед інших гасел і кричалок вибивається: “Тут тобі не ДНР!”.

23 лютого на площі Краматорська зібрався вже інший мітинг – більший та організованіший, але сенс зберігся, і одновна думка залишається незмінною.

24 лютого – багато хто називає цей день найгіршим у житті, а я знову їду з мамою по роботі після того, як подзвонила і написала всім, кому тільки можна, але тепер все інакше. Тривожніше. Згодом ми знову їдемо вже з другого рідного дому, виїздимо десь між хвилями евакуації, осягнення реальності того, що навколо знову губиться і наздоганяє лиш за кілька днів дороги. Заповітне “як ти?” та “все буде добре” лунає звідусіль. Все змінилося ще купу разів до моменту, поки я це друкую від початку війни, але одне залишається незмінним – неймовірна сила і єдність українського народу та віра у світле майбутнє Незалежної Суверенної України!

39. Моя історія війни...

Мій ранок 24 лютого почався, напевно, як і у всіх. О четвертій годині на весь будинок пролунав телефонний дзвінок, в якому нам сказали страшні слова: «почалась війна!». Вся моя сім'я

швидко підвелась з своїх тепленьких ліжок і всілася до телевізора, на якому вже транслювали ті страшні події. Ми до останнього не хотіли вірити в те, що зараз відбувається з нами.

Біля телевізора ми просиділи до сьомої години ранку, потім, дочекавшись, коли відчиняться, магазини мій тато, зібравшись з усіма своїми страшними думками, одягнувся і пішов купити хоч якихось продуктів на перший час... Я проживаю в невеликому містечку Чернігівської області, тому перша ніч була дуже важкою, я чула, як їхала важка техніка і не впевнена, що вона була нашою... Ніхто не спав. Всі лежали напоготові та одягнені.

Вже наступного дня (25 лютого) через наше місто їхали російські танки, люди намагалися їх зупинити, але не вийшло. Вони зупинялись на ніч, робили блок-пости на в'їзді та виїзді з міста, пиячили..., але з гоном поїхали геть.

Тим часом моя сім'я поїхала жити з нашого будинку в оселю моєї сестри. Оскільки її тато, моєї мами рідний брат, на той час був за кордоном, нам разом було веселіше і не так моторошно. Наступні дні ми дотримувалися всіх вказівок нашої влади, в першу чергу, це світломаскування, завішали всі вікна в будинку, але навіть знаючи, що нічого не буде видно, намагалися не вмикати світло надовго, або взагалі не вмикати його. Далі наші батьки ходили стояти в черги, щоб зняти гроші з своїх кредитних карточок, щоб мати хоч якусь готівку, було холодно і мокро, але вони стояли в тих чергах, щоб отримати ті 500 гривень по 2 години і навіть більше.

Продуктів в місті ставало все менше, ми були окуповані. Ніні росіян не було в нашому місті, вони були навколо. До нас не могли доїхати продукти, їх не пропускали. Люди не могли виїхати. Практично кожен день ми просиналися від звуків вибухів і від того, що тремтить диван, на якому ми спали. Але ми раділи хоча б тому, що ці вибухи були далеко від нас. Ми кожен вечір збиралися за вечерею та читали новини і раділи хоча б маленькому успіху наших захисників.

Згодом тато моєї сестри вирішив повернутися з-за кордону, він не хотів залишати нас тут і сидіти переживати там. З дорогою йому допомогли, автобус, який евакуював людей, доїхав до траси нашого міста і зупинився там, даючи йому можливість вийти. Мій дідусь поїхав його забрати скоріше додому.

Паніка потроху почала відступати, напевно, страшно це усвідомлювати, але ми почали зникати до цього всього... Маскування світла, страшні вибухи – це вже нас не лякало. У березні, коли окупантів почали вибивати з Чернігівської, Сумської та інших областей, наш будинок начебто підлітав до неба, настільки сильні були вибухи, але ми вже не боялись, ми вірили, що це наші ЗСУ і вони не нададуть можливості росіянам знову сотворити лихо. Трохи згодом моєму дядьку принесли повістку і він відразу ж пішов у військомат. Пройшов всю медкомісію, ніхто не хотів його відпускати. Через три тижні його забрали на навчання, вони тривали понад місяць. Я пам'ятаю, як всі мої друзі говорили мені, що «його не можуть забрати відразу в гарячу точку на нульову позицію, він же тільки-но з навчання». Я вірила в це. Поки одного дня моя мама не написала мені повідомлення: «110 бригада, 2 батальйон, 3 рота. Авдіївка, Донецька область.»

Було дуже важко переживати ці емоції, і я переживаю їх по цей день. Я пам'ятаю, що плакала сильно, дуже багато думала за нього і не могла зрозуміти, чому його відправили в саме пекло. Так, після навчань. Але до цього він не був навіть в армії. Хіба за місяць можливо навчитися цьому всьому так досконало? На даний момент мого дядька немає на зв'язку вже третій тиждень, вся моя сім'я, і я також, не знаходимо собі місця. Живемо з надією, що в нього все гаразд. На цьому моя історія поки що закінчується. Але вона точно ще не завершена.

40. Моя історія війни...

Розплющивши очі двадцять четвертого лютого о п'ятій ранку, мене кинуло в жар. З першого вибуху було зрозуміло, що це вже не святкові салюти. Війна була моїм найбільшим страхом останні три місяці перед вторгненням. Я молилася та вірила, що цього ніколи не станеться.

Даний період став найстрашнішим за все моє життя. Я досі посеkundно пам'ятаю ніч, коли прощалася з життям, бо здавалося, що клята ракета летить прямо у мій дім (потім виявилось, що прилетіла в дім мого однокласника). Згадую, і мороз по шкірі. Пам'ятаю, як в перші секунди війни на колінах благала батьків виїхати з України. Вони намагалися бути спокійними, але моя нервова система не витримувала.

Моя ненависть до сусідньої країни, як і в кожного українця, зростала з кожною секундою. Чому ми маємо ховатися у бомбосховищах, чому ми не можемо почуватися в безпеці у власному ж будинку, чому ми повинні покидати свій дім, просто щоб вижити...

А потім ми всі жажнулися, дізнавшись, що відбувалося в Бучі, Ірпені тощо. Єдине питання, яке я проговорювала кожної хвилини: «За що?». Ніколи нікого я ненавиділа у своєму житті, але в цьому році все кардинально змінилося. Втрачених життів вже не повернути, тому цей «шрам» залишиться з нами назавжди. І, я сподіваюся, він щоразу всім буде нагадувати про те, хто наш ворог і чому. Щоразу, коли комусь захочеться попрацювати в росії, послухати російські пісні чи знайти хороших росіян.

Особисто для мене наслідками війни стали жажливі проблеми зі здоров'ям та психікою, але безглуздо говорити про це в той час, як у багатьох війна забрала життя. Я вірю та знаю, що ми переможемо! За всіх загиблих, за кожного постраждалого будемо мститися, поки ця країна не зітреться з лиця землі!

41. Моя історія війни...

Досі зі сльозами згадую той страшний лютневий ранок...

Я прокинулась не від голосу рідних, не від будильника, а від вибухів та звуків ворожих літаків. Зовсім одна, налякана та без розуміння, що робити. Потім дзвінок мами й два слова, які пробрала до мурах: «Почалась війна». Я швидко увімкнула новини та побачила звернення президента, і зрозуміла, що тепер життя кожного українця розділилось на «до» та «після». Мене охопила паніка, але, швидко заспокоївшись, почала збирати валізи і їхати додому. І тільки коли змогла обійняти своїх рідних, я заспокоїлась і відчула себе в безпеці. Але найстрашніше чекало нас попереду.

Вдень ми дивились новини та не могли повірити, що це все відбувається насправді, вночі не могли заснути через відчуття невідомого. І моє місто не оминула ця біда. Ніч, сирена, підвал. Страх та паніка охопили все навколо. І тут ми чуємо вибухи. Потім тиша і лише плач маленьких дітей. Вранці, коли поверталися додому, проходили неподалік приватного сектора, і там був жах. Майже всі будинки були зрівняні із землею. На щастя, постраждалих не було. Через пару днів ворожа ракета влучила у малоповерхівку мого міста. Від неї нічого не залишилось. Загинули чоловік і дружина. Десь майже місяць ми спали у підвалі тому, що літали літаки й ніхто не знав, що може трапитись. Пізніше все стало добре і ми змогли спокійно проживати у своїх домівках. Тепер кожного дня дякую ЗСУ, що можу спати у своєму ліжку, бачитись з друзями, навчатись, пити каву в улюбленій кав'ярні. Також змінились мої мрії...

Я мрію, щоб зло нарешті закопали глибоко в землю і ми та наші нащадки більше ніколи не знали, що це таке. Я мрію, щоб мої діти, внуки, правнуки вміли готувати не коктейлі Молотова, а якісь смачні й корисні. Я мрію, щоб вони не знали, як це, коли в школі збирають чай, каву, іграшки, теплий одяг для солдатів і

біженців. Нехай приносять це для чаювання після уроків з однокласниками, а теплий одяг обирають для поїздки в наші Карпати на новорічно-різдвяні свята. Я мрію, щоб вони не знали, що таке сирена і чому до них приїжджають родичі, які бояться кожного звука і завжди ховаються. Хай краще розвивають смаки в музиці та літературі, а родичі приїжджають в гості просто так і вони зможуть всі разом піти в ліс на пікнік або прогулянку, або всі разом поїхати на відпочинок в наш Крим.

Вірю, що скоро ми переможемо і будемо спокійно жити у нашій рідній Україні!

42. Моя історія війни...

Зима. Я звичайна середньостатистична одинадцятикласниця. Цього холодного лютого я насолоджувалась снігом, морозом і останніми днями в школі. Весь клас репетирує випускний вальс.

24 лютого я прокидаюсь о 6 ранку через неспокій на душі. Як завжди, бабуся вмикає телевізор і бачимо, що щось не так: студія новин не така, ведучі не ті. Але лінія новин, яка бігла вниз екрана, змусила облитись серце кров'ю: "Росія напала на Україну". Перша моя думка була про те, що як може бути війна у 21 столітті, коли є змога провести перемовини й т.д. Навіщо вбивати, нищити, рушити? Не думаю, що на це є якась раціональна відповідь...Паніка засіла в голові й душі. Таблетки заспокійливих одна за одною пливли по горлі. Розум кричить про те, що почалось щось дуже страшне і жахливе. Серце не вірить.

Першим ділом треба було поїхати по продукти, тому що не знаєш, що може бути далі. Десь з поля було чути вибухи...Щось дуже голосно і жалісно розривалось. Страх укутував ще гірше. Магазили забиті людьми, розбирають все. Людям страшно. Під канонаду вибухів вони йшли додому з горою продуктів. Кожен брав навіть те, що не треба. Паніка робила свою справу. Машини, які проїжджали дорогою, нещадно стирали шини коліс. "Кудись тікають"-промайнуло у мене в голові.

Але часу на думки не було. Очі були в телефоні, читаючи новини, я жахалась кожен раз. Війна...це справжня війна? Чому? Як? Для чого? Кожні групи, телемарафони розповідали про жах справжнього часу. Не думаю, що в той момент, сидючи перед телевізором, я усвідомлювала масштаб ситуації.

Найбільше мені було бридко від того, що заявляла сторона-агресор. Це була чиста брехня, наклеп. Вони намагались змити зі своїх рук кров невинних людей, але це неможливо. Жага до вбивства теж інстинкт? Чому їм так хочеться крові? Ці питання були і є в моїй свідомості 24/7. Але це був тільки початок...

Кожного дня, кожную хвилину і годину жорстокість Росії росла, як і росла кількість жертв. Буча, Маріуполь, Гостомель, Ірпінь – потерпіли дуже сильно від люті агресора. Бідні люди, закатовані діти, жінки та чоловіки. Як же болить за кожную їхню

душу. Болить і рве від злості до російського народу і влади. Всі куточки нашої рідної неньки рвали на шматки, але наша Україна не здалась і не здасться ніколи.

Початок масової мобілізації хлопців і чоловіків. Кожен мій знайомий був готовий покласти душу за неньку. Когось брали, а комусь і відмовляли. Причини різні – факт один. Навіть ті хлопці, які поруч зі мною – герої. Вони не боялись іти до військкомату і піти на війну. Мужність наших юнаків вражає!

Душа неспокійна...Думки перериває дзвінок рідного дядька про несподіваний візит. Щось не так: будній день і візит не в'яжуться між собою. Повістка. Мобілізація забралась і в мою сім'ю. Як же болить і щемить...Знаючи про те, що там коїться, страшне лізе в голову, роз'їдає думки й рве з середини. Чому він?

Звичайний день. Середина жовтня. Жахлива звістка розбила мою сім'ю на частини. Дядька відправляють на передову. Бахмут...Одне це слово лякало до плачу. А тут твоя рідна людина їде в пекло. В котел смерті. Але я вірю і знаю, що він сильний і вистоїть всі перешкоди. А ми разом з ним, бо це частина мене і моєї душі.

Так само, як вистоїть наша славна Україна! Вистоїмо!
Переможемо! Відбудуємо! Ми – українці, нас нічого не зламає!
Слава Україні! Героям Слава!

43. Моя історія війни...

Раніше життя мені здавалося таким безтурботним...Після святкування Нового року, я почала старанно готуватися до ЗНО, зайнялася пошуками університету, до якого хотіла б вступити, проводила багато часу з родиною і друзями та будувала шалені плани на майбутнє. Але, на жаль, за один день мої плани та моє життя в цілому змінилися... Приблизно 22-23 лютого всі навколо почали говорити про те, що можливо буде вторгнення на наші

території і почнеться війна. Коли я чула такі розмови, в моїх думках було: «Агов! 21 століття навколо! Яка війна? Таке неможливо!». Виявилось, що можливо...

24 лютого, близько 5-ої ранку, я прокинулася від вибухів, які лунали ще десь далеко, та від відчуття тремтіння мого ліжка. Не зрозумівши, що відбувається, я дуже злякалася та побігла будити батьків. Тато запевнив мене, що це прості навчання, й попросив, щоб я ще поспала, бо через декілька годин іти до школи. Звичайно ж, він відразу зрозумів, що трапилося, але не хотів лякати ні мене, ні мого брата. Після цього я прокинулася десь об 11-ій. Тато поїхав на роботу, мами в будинку не було. На кухні було багато пакетів з крупами, цукром, сіллю, олією, тощо. Коли прийшла мама, я запитала в неї, навіщо нам стільки всього, вона подивилась на мене та зі сльозами на очах, відповіла: «Доню, почалась війна». Я не могла в це повірити... У моїй країні почалася повномасштабна війна...

Ми, на всякий випадок, зібрали теплі речі, документи, різні цінності та їжу. Підготували підвал, спустили туди обігрівач, їжу та воду. З вулиці почувся сильний гул, і я вирішила подивитися, що там відбувається. Вийшовши на вулицю, я побачила велику кількість вертольотів, які летіли один за одним, прямісінько над нашим будинком. Було страшно, адже ніхто не розумів що відбувається. Наші це вертольоти чи не наші? Куди та навіщо вони летять? І найголовніше, що ж робити людям? Але страх пройшов швидко. Я розуміла, що панікувати зараз ні до чого, це не допоможе. Потрібно взяти себе в руки та чітко зрозуміти для себе, що і як потрібно робити.

Під вечір з роботи приїхав тато. Вони з мамою вирішили, що краще буде поїхати на дачу, адже село, в якому ми живемо, знаходиться на околиці Києва, і раптом що, також може постраждати. Але я була не згодна з такою думкою, я відчувала, що не потрібно нам нікуди їхати, не потрібно залишати будинок.

І моє відчуття не підвело. Через декілька годин підірвали один з мостів, який ми мали б проїжджати по дорозі на дачу, тобто ми б не змогли вже повернутися додому. Також через декілька днів селище, до якого хотіли їхати батьки, опинилося під окупацією ворога.

Найстрашніше було вночі з 24 на 25 лютого. Довкола лунали вибухи та звуки пролітаючих ракет. Майже всю ніч працювало ППО та було чути звук автоматної черги. На наступний день всі мешканці села почали братися за будь-яку роботу, аби створити певні умови для оборони нашого села. Добровольці йшли в територіальну оборону, волонтери почали збирати допомогу родинам та військовим, люди почали будувати блокпости та робити коктейлі Молотова, аби в разі чого, було б хоч щось, чим можна дати відсіч ворогу.

Завдяки моїм друзям, які різними способами знаходили можливість побачитись зі мною хоча б на 10 хвилин, вся ця ситуація навколо сприймалась мені легше. Але з кожним днем все більше друзів, знайомих та рідних почали виїжджати. Хтось їхав в інші райони, хтось в інші області, а деякі виїжджали навіть з країни. Мабуть, це був найтяжчий період для мене, адже нікого з них не було поруч, і ця відстань давалася мені дуже тяжко.

Моє село достатньо відчуло ворога. Перший час не було жодної спокійної ночі та тихого дня. Також було багато ракет, які падали на території села та руйнували будинки цивільних. Ворог знищував наші заводи, супермаркети, тощо. Майже весь час в повітрі відчувався запах диму. Ще на території нашого села знаходиться величезне сміттєзвалище, в яке досить часто потрапляли ракети ворога, тим самим створюючи забруднення повітря, яке додавало ще більшої складності ситуації навколо. Найгіршим був день, коли ракета влучила на підвір'ї двоповерхового будинку, від якого залишились одні руїни. Тоді багато людей постраждало та залишились без дому. Також від тієї

ракети загинув дворічний хлопчик...Маленьке янголятко, яке навіть не встигло відчути сповна смак життя...Все село намагалося допомогти людям, які постраждали в той день і залишилися без нічого, та всі відчули той біль батьків, які втратили маленького синочка.

Досить великою проблемою для всіх мешканців було купити продукти, цигарки та виїхати до міста або в'їхати в село. Усі намагалися допомагати одне одному, нашій територіальній обороні та людям похилого віку, які залишилися самі. З часом почали знову завозити продукти до супермаркетів та магазинів, люди, які виїхали, почали потроху повертатися додому і переживати цей період стало якось легше.

З того самого дня повномасштабного вторгнення я дуже змінилась, змінилась морально та духовно. Весь час, коли навколо лунали вибухи та літали ракети, в мене в думках було одне: «Якщо така моя доля, то виживу в будь-якому випадку!». З того часу я почала цінувати кожен день свого життя, раптом він останній. Зараз ще більше ціную кожну хвилиночку, проведену з моїми рідними, друзями та близькими мені людьми, адже ніхто не знає, що буде завтра. Також я намагаюся нічого не планувати і не відкладати на завтра. Якщо хочеться або потрібно щось зробити, то чому б не зробити це сьогодні? Навіщо відкладати на потім?

Мені здається, кожен змінився по-своєму. Хтось змінив своє оточення, хтось змінив місце проживання та тепер має новий дім, який наповнює новими емоціями та спогадами, а хтось змінив життя, покинувши все в минулому та почавши свою історію з чистого аркуша.

Я досить часто передивляюся фото та відео, які були зняті до війни. Згадую різні моменти того самого безтурботного життя та розумію, як же тоді було добре...Але я впевнена на всі сто відсотків, що ця війна закінчиться, і в моєму житті буде ще безліч

нових та крутезних моментів. А зараз пишеться історія мого народу та історія моєї країни, яка мужньо та гідно відстоює своє ім'я в цьому жорстокому світі.

Дякуючи нашим воїнам, нашим героям, я зараз маю змогу спати в своєму теплому ліжку, маю змогу навчатися та отримувати знання, маю змогу ходити по вулиці та проводити час з близькими людьми, і це те, що робить мене зараз щасливою. Потрібно лише не втрачати віру в щасливе майбутнє.

44. Моя історія війни...

24 лютого... Це день, який змінив моє життя на до та після. Після повномасштабного вторгнення росії на територію України я живу одним днем, я не сподіваюся, що буде завтра, я не сподіваюся, що через місяць зможу погуляти з друзями, я лиш сподіваюся, що Україна переможе. Та найголовніше, сподіваюся, що у мій дім та дім моїх близьких не прилетить ракета.

На початку війни я дуже багато плакала, навіть не через те, що хочу жити, а через своїх тварин, які не можуть себе захистити, через життя близьких, через життя людей, які помирають кожен день. Одного разу я прокинулася та дізналася, що в дім моєї подруги прилетів шматок від снаряду, благо її не було на той час вдома, але все ж таки там були інші люди, навіть не уявляю як це страшно... Потім недалеко від мого будинку влучили в дитячий майданчик та зачепило багато домівок. Кожного дня я боялася, що якась ракета може прилетіти до мене, але я не дозволяла війні відбирати моє життя, я всіма силами намагалася жити далі, радіти, сміятися, посміхатися та просто відчувати спокій на душі. Я змусила себе жити, жити за тих, хто помер, радіти чомусь звичайному, тому що те, що я вже цьому радію, це вже щось нереальне у зв'язку з цими подіями у нашій країні. За весь час війни я жодного разу не була у бомбосховищі через те, що туди

не можна було з тваринами, тому я сиділа вдома, в коридорі поряд зі своїми сонечками.

Моє життя було однотипним, сірим, сумним та нервовим. На деякий час я втратила його сенс, але потім я сказала собі: «Чому через якихось ослів я маю себе хоронити? Поки маю час потрібно брати від життя все». Взагалі під час вибухів вдома, було не страшно, але, коли одного разу ми поїхали до університету, була тривога, а потім почалися вибухи ще й недалеко від самого університету, тоді було страшно. Нам пощастило, що ми встигли вийти за дві станції до нашої, бо інакше ми б ще довго сиділи би там, а так ми поїхали додому. Потім було більш-менш спокійно.

А потім одного разу я сиділа вдома, говорила по телефону і в один момент пропало світло... Я не прочитала тоді новини, тому не знала що це влучили у електростанції, в цей період я була взагалі без зв'язку. Перший раз в подібній ситуації світла не було з дня до вечора, а в другий раз світла не було два дні та три години. Коли увімкнули світло, я безмежно цьому раділа, раділа за наших українців, що нас не зламати, навіть у такій ситуації. Бо світло – це не електроенергія в наших домівках, світло – це наші серця які освітлюють нашу любов та наші домівки.

На даний момент моє життя – це лиш навчання, це відволікає мене від жахливих новин. Тому живіть, це потрібно нашій Україні! Хочу сказати лиш одне: я хочу та буду жити заради України, заради українців, бо ми – це одне спільне! Ми – це родина. Ми – це одне серце! Ми – це Україна! Слава Україні! Героям слава!

45. Моя історія війни...

О 4 ранку 24 лютого розпочалась повномасштабна війна. Настав переломний момент для всіх українців. В цей ранок російські ракети нанесли удари по Україні. Кожна родина стала

переживати, що буде далі та як пережити цей скрутний час, маючи тільки силу духу та любов до ближніх.

Наша сім'я, це мама, тато та я, зранку прокинулись від гучних звуків вибухів. Одразу стало питання, що нам робити, куди дітись і чи треба виїжджати далеко від дому. Як тільки вся ситуація прояснилась, ми вирішили поки залишатись в рідній домівці та час від часу провідувати інших членів родини.

Неспокій, смуток, розчарування та нудьга стала постійним гостем в нашій домівці. Іноді ми з мамою ходили допомагати плести сітки та збирати гуманітарну допомогу. Оскільки в моїй родині люблять випічку, матуся пекла хліб, а тато кекси, потім передавали нашим родичам та на гуманітарну допомогу.

Ці кекси були як знахідка! Тато їх робив за особистим рецептом, з різними начинками та різного кольору, додаючи самостійно вироблені фарбники. Всі були в захваті.

В нас дуже багато родичів, їхні сім'ї дуже великі, кожен з них хвилювався один за одного.

Звісно, були часи, коли хотілось виїхати з дому за кордон або в безпечніше місце, але все ж таки дома краще.

З часом все почало налагоджуватись, мама вийшла на роботу, а за нею й тато. В мене відбувся випускний та я здала екзамени.

46. Моя історія війни...

Війна... Всього одне слово. Але скільки болю, гіркоти і смерті воно несе в собі! Війна – це породження людського зла... Війна – це не тільки минуле людства, це, на жаль, його сьогодення... На жаль, тепер і наше нове покоління знає, що таке війна. Більшість українців ніколи не бачили її на власні очі, але добре знають, що вона десь близько причаїлася на рідній землі. Раніше лише зі

сторінок підручника історії ми дізнавались про війну, про її наслідки, а вже сьогодні вона прийшла у наш дім.

Здається, ця подія того жахливого зимового ранку 24 лютого 2022 року, яка сколихнула весь світ, запам'ятається кожному українцеві надовго. Згадуючи ті моторошні повідомлення та дзвінки від рідних, пробирає мороз по шкірі.

Тривалий час було важко сприймати те, що в Україні дійсно розпочалася війна, що це не жахливий сон, а тяжкі реалії нашого сьогоднішнього дня. Дуже складно читати новини, в яких розповідали жахливі подробиці цього жахіття. Ніколи б і подумати не могла, що у людей є стільки ненависті і злоби. Кожен день задаюся питанням: «а для чого це все?», «для чого ця війна, що можна вирішити методом війни, методом жахливого насилля над невинними людьми, дітьми?..» З кожною новиною про обстріли дитячих садочків, шкіл, будинків мирних людей шкірою пробігають мурашки, на очах навертаються сльози.

За цей період війни важко було сприймати те, що багато знайомих, друзів та рідних виїхали за кордон на невизначений час. Розуміння того, що твої рідні далеко від тебе, розуміння того, що побачиш ти їх ще не скоро, що більше не буде тих теплих вечорів разом, ви не вийдете на нічну літню прогулянку або на ковзани взимку.

Війна погіршила моральне та фізичне становище багатьох. І дійсно, в таких умовах дуже складно сконцентруватися на навчанні чи на роботі. Але ми не здаємося, незважаючи на цю всю ситуацію ми продовжуємо працювати, навчатися та будувати плани на майбутнє, фінансово допомагати нашим незламним та мужнім бійцям, які виборюють права українського народу.

Ця війна змінила життя багатьох як в гіршу сторону, так і в кращу сторону. Я вірю, що Україна дуже скоро перемаже, адже правда та справедливість завжди перемагає!

47. Моя історія війни...

Незадовго до 24 лютого я зі своєю подружкою розмовляла про війну та що ми про це думаємо. Як би ми не роздумували, в кінці розмови ми заперечували всі свої думки про те, що може розпочатися війна. Як таке може бути, що у 21 столітті може бути повномасштабна війна? Зранку 24 лютого мене розбудила мама із словами: «Катю, прокидайся, швидко збирайся». Спочатку я нічого не зрозуміла і подумала, що ми просто проспали. Взявши телефон в руки, щоб подивитися, скільки у мене є ще часу, щоб зібратися до школи, я зрозуміла, що на годиннику тільки 05:45, я зрозуміла, що щось не так. Швидко побігла до мами, і тут вона мені говорить схвильованим голосом: «Почалася війна». Я не могла повірити в це. Почала збиратися і набирати своїх друзів, питати чи все у них добре. Подзвонивши своїй подрузі, я розуміла, що потрібно тримати себе в руках, тому спокійно просто сказала: «Ти тільки не хвилюйся, почалась війна». Дізнавшись, що у неї все добре, почала збирати речі. Зібравши все необхідне, ми з мамою сіли слухати новини і наступні настанови.

Через деякий час мама вирішила, що я забираю із собою kota і їду до бабусі у сусіднє село, щоб бути там із всією родиною разом. О восьмій годині мене забирає дядя. Приїхавши до бабусі, там також всі були сильно схвильовані, тому я зрозуміла, що повинна тримати себе в руках і не піддаватися ситуації. Перші два тижні ми пробули у бабусі.

Повернувшись додому, ми помаленьку почали повертатися до минулого життя, але вже із війною, комендантською годиною та вірою у перемогу.

Вже трішки змирилися із цим, почали жити минулим життям. Восени вступила до університету, переїхала в Київ до гуртожитку.

10 жовтня, прокидаюся і збираюся до університету. Бачу, що моя сусідка по кімнаті вдома, але вона повинна бути на роботі. Виявилось, що повітряна тривога, але я не звертала на неї увагу і далі продовжувала збиратися. Через деякий час на телефон приходить дзвінок від мами. Мама починає схвильовано говорити: «Катю, у тебе все добре?». Я, нічого не розуміючи, відповідаю: «Все добре». Тут мені мама говорить: «Київ бомблять». Через декілька хвилини я чую перші вибухи. Увечері мене забрали батьки додому, починається дистанційне навчання.

Із цією війною я дуже переосмислила своє життя, свої пріоритети, ставлення до навколишнього середовища. Потрібно радіти кожному дню, брати від життя всі його пропозиції. Цінувати людей, яких тобі дав світ. Мріяти, кохати та жити на повну.

48. Моя історія війни...

Насправді, моя історія війни почалася ще до повномасштабного вторгнення. Ще за тижні до нього я чув від різних людей про їх занепокоєння тими чи іншими факторами, що вказували на ймовірність ескалації конфлікту. Чесно кажучи, я зовсім не знав, як реагувати на такі новини. Мені настільки не вірилось у те, що хтось може просто отак взяти і напасти на іншу країну, без видимої на те причини, в 21 столітті, що я просто зберігав скептицизм. Тільки зараз я розумію, що це було незріло і наївно. Я знав, що якщо почнеться війна, то це переверне все моє життя догори дригом. Я знав, що якщо це станеться, то все може бути настільки несподівано, настільки хаотично, що будувати будь-які плани просто марно, а тому, відмовлявся навіть припускати, що таке можливо.

Але це сталося. 24 лютого я прокинувся, досі не усвідомлюючи того, що відбувається. Мене ніхто не будив

посеред ночі, я встав по будильнику і почав збиратися в школу, а в той день у школі повинен був відбутися "день кумедних нарядів". Мені тоді дуже хотілося піти в школу і я засмутився, дізнавшись, що через, як мені тоді здавалося, незначну причину, скасували уроки. Я хотів зустрітися зі своїми друзями, але батьки забороняли мені виходити на вулицю, я хотів продовжувати жити так, наче нічого не відбулось. В такому стані я провів близько трьох тижнів. Я був шокований і не міг збагнути масштаб того, що відбувається. Мені дійсно здавалось дивним те, що мої батьки та сестра так нервують, я дуже не звик, що щось на кшталт війни може бути так близько, може впливати на моє життя і життя моїх близьких, що це все відбувається не в новинах, а прямо тут, на околицях мого міста.

Та це був тільки початок. За перші три тижні ми встигли спочатку виїхати за місто, де ми почувались набаго безпечніше, потім до хати мого батька в Одесі, а потім за кордон. Я був готовий пожити декілька місяців на заході Київської області, я був готовий пожити і в невеличкій сільській хаті в Одесі, але аж ніяк я не був готовий виїхати за кордон. Я б ніколи собі не уявив, що мені доведеться ось так, не взявши з собою майже нічого, бігти за кордон, не знаючи, що мене там чекатиме. Тоді це рішення мені здалося абсолютно зайвою мірою, я був впевнений, що вже в Одесі нашому життю точно нічого не загрожуватиме, але мої батьки не перестали нервувати. Я розумів, що тоді всі рішення ми приймали наспіх і квапливо, на нас тиснув стрес і єдине, чого хотілося моїм батькам, це бути в безпеці, але до таких мір я не був готовий. В той момент, коли я почував себе взагалі комфортно в Одесі, я був в черговий раз вибитий із колії словами свого батька. "Я відвезу вас до кордону з Молдовою. Далі ви повинні дістатися ще через три країни до самої Німеччини. Вже без мене. Мене не випустять." В моїй голові був туман. Я не міг ясно мислити, я не розумів, що коїться

навколо мене і вирішив просто робити те, що мені кажуть. Ми підїжджали до кордону і я усе ще не міг осягнути того, що відбувається. Ми вийшли з машини і батько провів нас до шлагбаума. Я не знав, коли зможу його знову побачити, не знав коли повернусь, скляними очима і з повним відчуттям дисоціації я подивився на батька, обійняв його, недовго, бо розумів, що скільки б я його не тримав в обіймах, цього буде недостатньо. Спустошений, я разом з мамою і сестрою пересік кордон. Все, що відбувалось далі і по сей день, змішалось в один великий нечіткий спогад. З того дня ще не було жодного разу, щоб я відчував себе дійсно щасливим. Все, що б не відбувалось тут, відчувається як тимчасове, несправжнє, нещире. Я відчуваю, що серцем я залишився в Україні, я просто не можу радіти, знаходячись тут, далеко від дому, від батька, від друзів, від одногрупників, від звичних вулиць і від всього рідного. Здається, ще ніколи я так не любив свою Батьківщину, як знаходячись за кордоном. Тільки зараз я зрозумів, як мені імпонує те усе, що є там.

Але так чи інакше, ці дев'ять місяців стали дуже важливими для мене. Треба цінувати увесь досвід: і позитивний, і негативний. Перебуваючи далеко від друзів, я навчився проводити час наодинці, я краще пізнав себе; сумуючи за рідними вулицями, я дійсно полюбив свою країну; зіткнувшись з жахами бюрократії, я зрозумів, що в Україні з цим куди легше; змушений бігти, я подорожував Європою, провівши місяць у Німеччині і вісім місяців у Франції; від необхідності працювати у Франції, почав вивчати мову і цей список можна продовжувати ще довго. Я дійсно ціную весь той стрес, з котрим я стикаюсь щодня, бо тільки через стрес можна вирости над собою, але дійсно – всього потрібно вміру. Я гадаю, що я взяв достатньо з цієї ситуації і мені пора повертатися додому. Тому, усвідомлюючи всі ризики, цієї весни я все ж таки повертаюся до України. «В гостях добре, а

вдома краще», і не важливо, наскільки цей дім зруйнований ракетами і обстрілами, це все одно мій дім.

Все відбудуємо, все відновимо – разом!

49. Моя історія війни...

Що ж, моя історія війни почалася о п'ятій ранку 24 лютого в Києві. Ну, напевно, як і в кожного українця. Мені зателефонував мій брат, так сталося що саме в цей день він був у відрядженні під Кримом. Спочатку я не зрозуміла, чому він так рано мені телефонує і трохи насварилась на нього та поклала слухавку, але потім він набрав ще раз і не даючи сказати мені ні слова, сказав: “Прокидайся, війна почалась, я під обстрілами, дай слухавку мамі”. Я не могла усвідомити це відразу та переварити в себе в голові, і саме в той момент я почула перші вибухи. Я розбудила маму, вона поговорила з братом і так само, як і я, вона не змогла це

усвідомити, її мозок до останнього не вірив в це, коли всі дзвонили та казали що війна, вона кричала їм, що то просто навчання, зараз це навіть смішно згадувати але я розумію, що вона просто не хотіла цього сприймати тоді. І от почалася сирена та вибухи, вибух за вибухом, я живу на лівому березі, тому добре це все чула. І от настало сприйняття ситуації, та в нас почалась паніка, ми не знали, що тоді робити та прийняли рішення їхати в село, яке під Києвом в Обухівському районі. Напевно, це була найдовша та найтяжча моя дорога, я збрала декілька зошитів, ще там щось, вхопила ноутбук та забрали кішку, під вибухи та звуки сирени ми вийшли з дому, тоді це було неймовірно страшно, адже ми не знали, чого чекати. Машини у нас немає, тому треба було до Обухова добратися маршрутками, це було надзвичайно важко, всі маршрутки переповнені, в усіх людей паніка, але з горем пополам ми доїхали до Видубичів, сіли в маршрутку та виїхали на Обухів. Як тільки ми виїхали, одразу потрапили в страшні затори. Коли стояли, почули, як над нами щось летить, а потім вибух десь недалеко і маршрутку всю затрясло від ударної хвилі, в цілому в Обухів ми приїхали десь в 12:20, а вийшли з дому о 6:30, хоча зазвичай нам їхати всього півтори години. Там нас чекав уже мій тато. Ми спробували скупитися трохи продуктами та поїхати вже додому. Там нас вже чекала налякана бабуся. Вже ввечері до нас також приїхали моя двоюрідна сестра і її чоловік, двоє маленьких дітей та тітка, вже на наступний день вранці приїхав мій брат, тобто в одному будинку нас жило 8 чоловік та 2 малих дітей, одній ще навіть року не було. Чесно з жахом згадую ті місяці, особливо перший місяць. В 15 км від нас знаходиться Васильків, який також атакували ракетами, посеред ночі ми збирали дітей з криками та сльозами та виводили на вулицю або в погріб, адже було страшно не так за себе, як за дітей, особливо запам'яталися дві ночі, коли підірвали нафтобазу і у нас затрясло будинок та тріснули вікна. І коли підірвали склад з боеприпасами, які тоді ще зривалися два

дні. Перший місяць ми всі спали одягнені та по черзі, найбільше було шкода дітей, які так само спали наполовину одягнені. Зі старшою була постійно я. Пам'ятаю, як ми гралися на вулиці і щось дуже сильно гупнуло, вона притулилась до мене і тихо заплакала та сказала “ я не хочу, щоб бахкало, Няня мені страшно” . Тоді мені самій хотілося плакати, але треба було показати їй, що все добре і плакати не треба. Також тоді я почала волонтерити. З мамою ми готували їжу хлопцям на блокпости , розвозили її, допомагали хлопцям речами, навіть віддали холодильник. Але один момент з волонтерства я запам'ятаю на все життя. Мене тоді одногрупниця з Василькова покликала допомогти з дітьми в підвалах, адже вже тоді я навчалась на 2 курсі коледжу на вчителя початкових класів. Мене зустріли на блокпосту та провели до підвалу, де було купа діток, тобто мені треба було просто забавити їх, щоб вони відволіклися від того жаху. Я познайомилась з усіма, та почала проводити якісь руханки та ігри, наскільки це було можливо, під кінець до мене підійшла маленька дівчинка років 5 та запитала: «Аню, а ти не бачила мого тата? Чому він не приходить до мене, я скучила за ним.» Саме в той момент мене штурхнули та прошепотіли на вухо, що її тата більше немає, його вбили прокляті орки! У мене тоді був просто камінь в горлі, а очі налилися сльозами і я хотіла просто кричати від болю! Малій я так і не сказала правду, бо просто не змогла. Я сказала, що її тато по роботі поїхав далеко, але він любить її і також сумує за нею та її мамою. Також за цей період я познайомилась з своїм другом та хлопцем. Обидва вони військові, які стоять на захисті держави. Хлопець в Національній гвардії і зараз у Києві. У перші дні війни він був за межами Києва (не можу сказати де), потім був в Ірпені та Бучі і міг по декілька днів не виходити на зв'язок. Тоді я мріяла почути: “сонечко все добре, я живий, перемога за нами!”, а от друг, якому на той момент було 18, пішов добровольцем в АЗОВ .Я допомагала їм, чим могла, збирала посилки та відправляла, шукала амуніцію.

В один із днів друг написав, що його відправляють на завдання, куди саме він не говорив, а потім він пропав на 3 тижні і я шукала його, як тільки могла, він чудом вийшов на зв'язок та я дізналась, що він обороняв Гуляйполе, отримав дуже сильні поранення шиї та спини. Як зараз пам'ятаю той день, коли побачила ті страшні фото, сльози текли річкою і я не могла їх стримати, була істерика і від радості, що він живий, і від того, як мені було його шкода. Зараз він здоровий, з ним все добре. Після повернення в Київ, я продовжувала волонтери, плела кікімори, допомагала волонтерам, короче, що могла, те і робила .

Це історія моєї війни, і це далеко ще не все, але воно залишиться в моїй пам'яті на все життя!

50. Моя історія війни...

Чесно кажучи, навіть не знаю, з чого почати. Дуже важка тема, як для мене так і для рідних, так і для більшості людей.

Починаючи з 24 лютого, все змінилось. Змінився навіть мій рідний Гостомель. На сьогоднішній день я вже знаю, що ніколи не поспілкуюсь з деякими людьми, знаю, що будинки друзів, в яких нещодавно ми гуляли, зруйновані. Дуже боляче щоразу бути присутнім на похоронах друзів та родичів, з якими ще вчора розмовляла.

Тому, напевно, почну з самих перших днів. Звісно, в перші дні було страшно, ми з мамою та двома маленькими дітьми залишились одні, всі наші рідні були в різних частинах України. Потім було не страшно, що буде далі, було розуміння того, що якщо зі мною чи моєю мамою щось станеться, діти залишаться самі і не зрозуміло, що з ними може трапитися.

Знаєте, пишу цей твір і маю стільки думок та неприємних спогадів. Спогади про те, як палали сусідні будинки друзів. Спогади про те, як озброєні російські військові входили до

будинку та лякали дітей. Те, як не було води, газу, опалення та запасів їжі. Найжахливіші спогади про те, як ти виходиш на вулицю, коли тихо і бачиш навколо багато понівечених тіл. Але знаєте, виїхали з дому тільки тоді, коли була глобальна зачистка міста. На сьогоднішній день в нашому місті досі знаходять людей з російської армії.

51. Моя історія війни...

Повномасштабне вторгнення жорстокої сусідньої країни розділило життя багатьох українців на “до” та “після”. І моє також.

23 лютого був мій звичайний шкільний день. Як завжди, ми з однокласниками сиділи на уроках, сміялись на перервах, обговорювали ідеї до випускного вечора і взагалі налаштувалися на спокійне закінчення шкільного шляху, як і всі випускники минулих років. Нічого не віщувало біди. Здавалося, усі забули і взагалі не сприйняли серйозно можливий напад 24 лютого. Йдучи додому, тоді я навіть і не замислювалась, як усе зміниться на наступний день. Лежачи у коридорі нашої квартири кілька тижнів потому, я навіть не могла згадати, що саме відбувалось у мій останній день у школі, щоб прожити його знову, хоча б у думках, та відчуті безтурботний спокій, який був до війни.

Проте, на відміну від попереднього дня, 24 лютого запам'ятав кожен українець. Коли мама зранку прийшла до нас з сестрою у кімнату та сказала, що війна почалась, я навіть не одразу повірила. Лише коли вона відчинила вікно, та почувся гуркіт з вибухами, нам стало по-справжньому страшно. Ми сховалися у коридорі, бо це було єдине безпечне місце у квартирі. Згодом ми облаштувалися та ночували там увесь березень та квітень. Мій телефон постійно дзвенів від повідомлень друзів та родичів, особливо під час

повітряної тривоги. Ще з початком війни однокласники та більшість знайомих покинули свої домівки у пошуках безпечнішого місця у західній частині України. Натомість ми не мали змоги нікуди виїхати, тож залишалися у Києві. Я вважала, що війна не вплинула на мене так сильно психологічно, порівняно з іншими людьми, проте безсонні ночі та тривожні сни дають про себе знати. Більш того, війна сильно порушила економічне становище нашої сім'ї, що немало хвилює батьків.

Але, разом з тим, кожен день спостерігаючи, як українці пристосовуються до різних ситуацій, долають труднощі, допомагають одне одному, я переконуюсь, що ми – сильний народ і зможемо подолати будь-яку перешкоду, якою б масштабною вона не була. Я хочу вірити, що у майбутньому все стане на свої місця, усюди буде мир, та справедливість нарешті переможе.

52. Моя історія війни...

Чесно, не знаю з чого почати... Але все ж я спробую... 24 лютого... Четвер... Зранку я мала йти в школу, і точно пам'ятаю, що першим уроком мала бути всесвітня історія, контрольна робота. Я прокинулася зранку раніше ніж зазвичай від увімкненого телевізора, знервованих голосів батьків і страшої сестри. Встала, ще сонна питаю: «Що сталося? Вже треба в школу збиратися? Я проспала?» Старша сестра відповіла: «Почекай. Сьогодні в школу ніхто не піде». А вона працює вчителем початкових класів. Одна школа, але різні приміщення, недалеко одне від одного. Вона їхала на роботу на машині і завозила мене до школи. Але того дня цих звичних речей уже не було... Ось так я і дізналася, що почалася війна.

Але ми не відразу відчули війну на собі. Зранку у нас все ще було спокійно. Мама з сестрою поїхали в місто (ми живемо в селі

за 5 кілометрів від нього), щоб купити продукти та заправити машину. Вони простояли в черзі за бензином близько двох годин, та їм все ж вдалося купити паливо. В принципі, все було майже таким, як завжди. Мама з сестрою повернулися додому, ми пообідали і порозходилися по різних кімнатах. Я добре пам'ятаю, що до мене зателефонувала мамина двоюрідна сестра із Закарпаття. Запитувала як ми, тоді я ще говорила, що в нас все добре, все тихо, все спокійно.

За годину чи дві після цього ми всі почули дуже сильні вибухи. Увесь будинок трусився, вікна цокотіли. Ми всі підскочили, у вікні побачили пожежу. Слава Богу наш дім оминуло... Але снаряди «прилетіли» буквально за 100-200 метрів від нього. Мама, тато, старші брат і сестра побігли гасити пожежу, бо тоді пожежники вже не могли до нас приїхати. Пожежу погасили, то було господарське примушення, тому всі живі й здорові. Як потім порахували, в село прилетіло близько 9 снарядів. Пошкодили один будинок, але там теж все обійшлося. Тоді в нас зникло світло і був дуже поганий вз'язок. Ми нічого не знали, інтернет погано завантажував новини... З'являлася купа фейків, а ми просто нічого не знали, що відбувається навколо нас, і що буде далі.

Я не хочу дуже драматизувати, бо знаю, що інші українці переживали в той момент і переживають зараз набагато страшніші речі. Але кожен з нас пережив свій жах.

Уся вулиця збиралася у нас під двором, всі щось говорили, але у всіх була одна тема... Ми чули автоматні черги, бачили дим від вибухів, але нічого не знали. Перенесли деякі речі та їжу, документи, воду в погріб, трохи облаштували там, щоб раптом що, можна було заховатися. Ходили взуті по хаті, одягнутими спали.

Тоді окупанти зайшли в місто, але не залишилися там на ніч. Вони повернулися в попередні села і були там. Але ми постійно

чули гул заведеної техніки. Ходили до темної ночі на вулиці. Було незрозуміло, чи вони десь їдуть чи просто працюють двигуни техніки.

Якщо зараз згадати все, що було тоді в деталях, то все здається не таким вже й страшним, але тоді було зовсім інакше...

Перші ночі не спав ніхто... Чесно, було якось і страшно засинати. Знаєте, для мене завжди дім був такою фортецею, у якій я нічого не боялася. А тут я лягала на своє ліжко і була наче серед чистого поля, наче не було цих стін...

На другий день ми прокинулися під звуки літаків, здається, то був наш, але тоді ми цього не знали.

Десь через тиждень, можливо трохи менше, зранку, брат з іншими односельчанами зібралися лагодити електромережу (проводи обірвало снарядами), але почули гучний гул і побачили військову техніку. Тоді всі дуже перелякалися, ми не знали що буде. Повз наш двір (а це доволі вузька ґрунтова дорога) проїхало приблизно 80 одиниць техніки, зверху сиділи окупанти, зброя була направлена на домівки. Десь годину вони їхали, періодично колона зупинялася. Ми чули автоматні черги, ймовірно вони стріляли по високих, закинутих дачах за селом, під лісом, але там нікого не було. Десь через тиждень з початку війни брат пішов в нашу територіальну оборону, служить там і зараз.

Була ще одна глобальна проблема. Мій ще один старший брат працював у Білій Церкві. Ми дуже за нього хвилювалися, особливо мама. Він уже не зміг повернутися додому. На той момент це було неможливо. Він волонтерив, переганяв машини військовим, робив ще багато всього для нашої України і робить зараз. Він сам вступив у лави Збройних Сил України. Вони з братом офіцери запасу.

Знаєте, ця війна перевернула все наше життя з ніг на голову і торкнулася кожного. Ми почали цінувати кожну хвилину нашого життя: те, що нам є де спати, є що їсти, рідні поруч і живі, адже в

інших людей цього може просто не бути. Перестали сваритися через якісь побутові проблеми. Все відійшло на другий план. Але ми маємо бути сильними, заради тих, хто зараз дає відсіч ворогу і хто віддав своє життя за Україну і за нас. Ми обов'язково все подолаємо. Українці сильніші, ніж хтось може уявити. Ця війна зробить нас ще сильнішими. Все буде Україна!

53. Моя історія війни...

Повномасштабне вторгнення жорстокої сусідньої країни розділило життя багатьох українців на “до” та “після”. Моє не є винятком.

23 лютого був мій звичайний шкільний день. Як завжди, я відпочивав, займався звичними для себе справами, планував своє майбутнє. Нічого не віщувало біди. Здавалося, усі забули і взагалі не сприйняли серйозно можливий напад 24 лютого. Йдучи додому, тоді я навіть і не замислювався, як усе зміниться на наступний день. Втікаючи до Львова, я навіть не міг згадати, що саме відбувалось у мій останній день, я не міг уявити, що за такий короткий час моє життя зміниться без змоги повернутися назад.

24 лютого запам'ятав кожен українець. Коли мама зранку прийшла до мене у кімнату та сказала, що війна почалась, я навіть не одразу повірив. Лише коли вона відчинила вікно та почувся гуркіт з вибухами – нам стало по-справжньому страшно. Ми швидко зібрали речі та вирішили поїхати за місто. Згодом виникла загроза нападу на Київ, після чого ми прийняли рішення поїхати до Львова. Ми з мамою дуже хвилювалися, бо за два тижні ми не спілкувалися ні з ким із родичів. Я вважав, що війна не вплинула на мене так сильно психологічно, порівняно з іншими людьми, проте безсонні ночі та тривожні сни дають про себе знати. Але, разом з тим, кожен день спостерігаючи, як українці пристосовуються до різних ситуацій, долають труднощі,

допомагають одне одному, я переконуюсь, що ми — сильний народ і зможемо подолати будь-яку перешкоду, якою б масштабною вона не була.

Я знаю, що Україна переможе та наш народ залишиться незламним. СЛАВА УКРАЇНІ!

54. Моя історія війни...

Почну свою розповідь, починаючи не з 24 лютого, а з 23. Вже в той день я відчувала, що буде щось недобре. Цілий день з друзями дивились новини, і в той вечір я почала складати екстрену валізу. Батьки ще посміялись з мене, та сказали що нічого не буде.

Ранок 24 лютого. Я прокинулась не о п'ятій годині ранку, а за десять хвилин до пари, і не розуміла чому в месенджері всі питають одне й те саме питання «Навчання буде сьогодні?» Я вирішила прочитати новини, де писали одне й те саме про початок війни.

Я з прифронтового міста Запоріжжя, області, яка майже окупована. В перші дні війни було багато паніки у містян, всі магазини були порожні, нічого не можна було купити навіть не для запасу, а просто поїсти на два дні. Хліб та молоко було знайти

щонайважче. Навчання призупинилось, і більше нічого було робити, окрім читати новини. Дуже сильно переживала за своїх хрещених з Маріуполя. Як зараз пам'ятаю, 15 березня увечері вони вийшли на зв'язок і повідомили, що вже прямують до Запоріжжя.

До літа, можна сказати, в мене було звичайне буденне життя, звичайно були «прильоти», але вони були одиничними. Я готувалась до НМТ, в місті було спокійно. В липні нас почали систематично обстрілювати вночі, але думки покинути свій дім та поїхати в більш безпечне місце навіть і не затримувались.

В серпні я дізналась, що вступила до університету. Приїхавши в Київ, була дуже здивована, що тут ніби й війни нема, ні одна тривога не пролунала в той день. Місто мені дуже сподобалось, хоча до цього вже була в Києві. Змусила тата ходити зі мною по музеях, сходили подивитись на розбиту техніку окупантів, дуже втомилась в той день, що, сівши на поїзд додому, відразу заснула.

Почалось навчання. Я переїхала до Києва, було дуже класно відчутися себе дорослою. Це напевно були одні з найкращих моментів за всю війну. Я знайшла багато друзів, вкусила смак нелегкого самостійного життя, а ще отримала багато емоцій на екскурсії. Але дуже сильно переживала за родину, що залишилась в Запоріжжі, бо на той час місто дуже сильно почали обстрілювати, за ніч могло бути 20 прильотів. Кожен ранок починала з дзвінка додому дізнатись, що з ними все гаразд.

Для мене вибухи стали звичними, а тому при першому масовому обстрілі я нічого не боялась, швидко зібрала все необхідне і спустилась на перший поверх гуртожитка.

Зараз я відчуваю себе спокійно, перебуваючи вдома зі своєю сім'єю, у своєму рідному місті, але також сильно сумую за очним навчанням і своїми друзями. Сподіваюсь, незабаром ми повернемось до очного навчання.

55. Моя історія війни...

До своїх 19 років я ніколи не могла подумати, що мені доведеться жити під час військових подій. Це був четвер, в цей день мала відбутися моя контрольна педагогічна практика в дитячому садочку, я готувалась до нього дуже добре, та на двадцять другій хвилині шостої години ранку я почула найстрашніші слова : « Почалась війна» . Було дуже важко повірити в ці слова. Подивившись із вікна, побачила, що люди кудись бігли, про щось кричали, виїжджали із міста, а в мене лише одне в голові: «Не може такого бути».

Пройшов місяць, другий, а ці вибухи не припинялись. Ворог атакував і далі атакує усі міста. Власними очима побачивши справжню ракету, в мене з- під ніг зникло все. Я хочу миру! Я хочу навчатися в університеті! Дистанційне навчання – це малий матеріал для засвоєння програми. Викладачі мого вузу, вони найкращі люди, з якими я стикалась у своєму житті. Вони усіма способами викладають нам пари, навіть без світла. Вони йдуть на всі поступки. Я пишаюсь ними!

Здобувати освіту під час тривоги, обстрілів доводиться в укритті. Цей страх, він назавжди в наших серцях. Я не можу пригадати минулого, в мене кожен день – 24 лютого. Найхолодніший та найстрашніший день, який відкрив цю дату в моїй душі. Багато втрат рідних та близьких. А скільки родин залишилось без даху, дітки без батьків, батьки без дітей, тварини без своїх домівок. Це найсильніше порушення психіки.

Мені дуже важко сприймати теперішній час, я не знаю, чого чекати від ворога. Сидячи без світла, води та опалення, ти молишся, щоб тільки залишитися живою. Я ніколи не боялась смерті, але що мене чекає далі? Я чекаю на перемогу! Я хочу жити в мирі! Все буде Україна!

56. Моя історія війни...

Мені, як і кожному, хто проживає сьогоднішню війну, важко говорити. Про те, це реальність і від неї не відтечеш. 24 лютого, приблизно восьма година, я мала з мамою іти в лікарню проходити медичну комісію. Я проснулася від будильника і зайшла в соціальні мережі, як зазвичай, вони всі розривалися постами, фотографіями й відео. Вони всі показували якісь дуже страшні речі. Я, нічого не розуміючи, вирішила іще трохи подрімати. Але раптом я почувла новини, які було чутно із вітальні, але не придавала цьому значенню. Раптом в кімнату зайшла бабуся і сказала, щоб ми були вдягнуті, бо почалася війна. Я спочатку подумала, що бабуся просто передивилася новини, але після неї заходить мама, поспіхом шукаючи документи. Після цього я знову зайшла у соціальні мережі, де вже всі мої друзі, знайомі та родичі писали одне й те саме: Ви у порядку? Все добре?

На той момент я відчула, скільки всього водночас. Мені найбільше хотілося вірити, що я все іще сплю, а це просто страшний сон. В перші години війни ми чули, як над нами літають літаки, й це було страшно. Також чули вибухи, але вони були далекі від нас. Вся моя родина старалася бути спокійною. Ми почали складати «тривожні валізи» на всяк випадок.

Перші дні були дуже напруженні. Вибухи було чутно все ближче і ближче. А ми все частіше спускалися у підвал. Ворог продовжував захоплювати нові території. Моя мама переживала, щоб вони не зайшли в наше рідне село, тому що загарбники почали знущатися з людей і вбивати наш народ.

Після 2 тижнів війни ворог зайшов в населений пункт, розташований від нашого всього 20 хвилин їзди на машині. Тут проживали наші родичі, але вони встигли виїхати до того, як ворог зайшов у їхній дім. Після цього ми безперестану чули вибухи. Мама почала шукати рішення, куди поїхати якнайдалі від

бойових дій. Були варіанти поїхати в рідне батькове село. Я не хотіла нікуди їхати, але ситуація загострювалась.

В нашому місті почали організовувати евакуацію і вивозити людей в безпечні місця. Найбільше цим займався наш Фастівський костел, він вивозив людей за кордон у Польщу. Мама вирішила записатися, я була категорично проти виїжджати за кордон. Але сталося не так, як мені хотілось.

7 березня 2022 рік. Нам подзвонили й сказали, що завтра буде автобус і потрібно бути біля костелу об 11.00. Мати із поспіхом почала складати найважливіші речі. Навіть молодша сестра почала збирати, але не я. Я до останнього вірила, що мама передумає і запропонувала їхати на Захід України. Але вона нікого не слухала. В той момент я, навіть не усвідомлюючи, теж почала складати свої речі

8 березня 2022 рік. Цей жіночий день почався доволі добре. Мій батько купив кожному по букету тюльпанів і тортик, щоб хоч якось підняти нам настрій. Бабуся приготувала нам смачний сніданок. Ми всією родиною поснідали, бо було невідомо, коли ми знову всі разом сядемо за стіл. І ось ми вже сидимо в автобусі й просто починають котитись по щоках сльози.

10 березня 2022 року. Ми вже перетнули кордон із Польщею і наближались до місця призначення. Це були найжахливіші дві доби із мого життя. Ми прибули у гірську місцевість, де відкривались дивовижні краєвиди. Все було таким новим і цікавим, але не рідним.

Моя родина прожила у Польщі два з половиною місяці. Я дуже вдячна людям за небайдужість до нас, які нас прихистили, дали нам дах над головою, тепло і їжу. Але для мене, незважаючи на хороші умови та можливості, просто не могла там знаходитись. Хоча інші мої члени родини більш менш прижились. Мама знайшла собі роботу і познайомилась із чудовими людьми, які теж виїхали із нашого міста. Моя молодша

сестра знайшла собі багато нових друзів. Я теж мала знайомих, але найбільше хотілося назад додому, крім цього, більш ні про що не могла думати.

24 травня 2022 року. Ми нарешті повернулися додому. Я була така рада знову опинитися в рідній домівці, де все було таке знайоме і затишне. Я нарешті спала у своєму ліжку в своїй кімнаті. Зустрілася із родичами та друзями, з якими я не бачилась від початку війни.

Їла їжу приготовленою найкращою бабусею у світі. Мені так було добре повернутися додому. Але, на жаль, війна не закінчилася і невідомо, коли закінчиться.

Я, як майже і кожен українець, стараюся жити далі, хоча це дуже важко. Я склала екзамен, закінчила школу і вступила в один з найкращих університетів моєї країни. Життя продовжується, а воно йде разом із війною. Майже кожен день ми чуємо вибухи біля нас і це страшно, але не повинні жити у цьому страху. Ми всі повинні бути сильними й мужніми, щоб разом іти до нашої перемоги, бо вона обов'язково буде нашою.

Слава Україні!
Героям Слава!

57. Моя історія війни...

Війна змінила життя кожної людини. Наші воїни помирають, захищаючи нас, визволяють окуповані території. Кожен пам'ятає, як все починалось. 24 лютого, цей день назавжди залишиться в моїй пам'яті. Я прокинулась від звуків вибухів, нічого ще не було зрозуміло, адже ніколи ми ще не стикалися з таким, але в моїй голові з'явилася страшна думка: "почалася війна". Було страшно, ми не знали, що нас чекає. Багато друзів виїхало з України. Приїхало багато біженців із окупованих територій, вони розповідали історії, які із ними трапились, неможливо було стримувати сльози, люди пережили багато горя. В нашій місцевості здебільшого все було спокійно, тому люди почали забувати, що коїться в нашій країні, адже "в нас спокійно, а інше нас не хвилює". Мій клас вирішив зробити випускний, я була проти, щоб в такий час ми святкували, тому не пішла. Шкода, що ті люди були надто егоїстичні і їм не було різниці ні до війни, ні до того, що поки вони танцюють під "Сердючку", військові помирають на передовій за вільну Україну.

Дуже багато мирного населення пролили кров. Багато воїнів вбито або знаходяться у полоні, де над ними жорстоко знущаються. На жаль, горе війни не обійшло і нашу сім'ю стороною. Ішовши із університету, мені як зазвичай подзвонила мама, але цього разу вона повідомила мені погану новину: пропав безвісти мій брат. Всі дуже хвилювались, шукали інформацію, навіть передивлялися акаунти орків, де вони викладали фото та відео, як вони знущаються над нашими хлопцями. Ті жахливі речі, які вони виробляли, та коментарі, які писали російські фанати, мене пригнічували та лякали. Мені не зрозуміло, як можна бути настільки жорстокими? Їх можна порівняти із первісними людьми. Ми все-таки знайшли його фото на одному із таких сайтів, лице було запікселене, побите і в сильних синцях, але ми впізнали. Командир та волонтери почали проводити

розшуки після того, як лінія розмежування відійшла ближче до кордону України. Серед загиблих не знайшли тіло брата, тому в нас з'явилась віра в те, що він живий, але більшість всього, що у полоні. Ми продовжуємо вірити, що настане день, коли він повернеться додому.

58. Моя історія війни...

Лягаючи спати 23 числа, я й не підозрювала, що 24 зранку я прокинуся від звуків вибухів. Ми повинні були йти до ліцею в четвер, але ніхто не знав, що той день для нас стане останнім, який ми проведемо в ліцеї. Я зі своєю сім'єю проживаємо біля військового аеродрому, тому нам було дуже чутно, як його бомбили. Ми почали збирати тривожну валізу, телефонувати всім родичам, друзям. У нашій групі класу написали, що розпочалася війна і нам не потрібно йти в ліцей. Мої батьки пішли на роботу, а я залишилась вдома зі своїм другом (собакою). Після декількох днів війни мої батьки відправили мене до сестри та її сім'ї, тому що там був підвал. Чоловік моєї сестри військовий і його майже

цілими неділями не випускали з аеродрому. Кожну ніч ми спускалися з маленькими дітьми в підвал та лягали спати, не знаючи, що з нами завтра буде. Це було страшно, особливо коли маленька дитина питає у своєї мами, коли прийде тато, але мати не зможе відповісти їй на це питання, тому що вона сама не знає, коли він повернеться, чи повернеться взагалі. Через декілька тижнів ми з сестрою прийняли рішення їхати разом із сім'єю двоюрідного брата до Польщі, там проживає моя хрещена мати. Через дві доби ми вже були у Польщі. Там я почала ходити в ліцей, знайшла друзів, з якими мені було весело, але, лягаючи спати, в мене боліло серце за своїх батьків та за рідну землю. Кожного дня я дзвонила своїм батькам та хрещеному батьку, щоб почути їхні голоси та заспокоїти себе тим, що вони живі. Там ми і прожили приблизно 3 місяці, але ми дуже сильно хотіли додому. Пройшло декілька днів і ми виїхали з Польщі в Україну. У гостях добре, але вдома ще краще. Зараз я живу одним днем тому, що я не знаю що буде завтра. За цей час ми всі об'єдналися, почали цінувати те, що раніше не цінували та насолоджуватися моментами цього короткого життя.

59. Моя історія війни...

Для багатьох війна почалась двадцять четвертого лютого дві тисячі двадцять другого року, але для мене вона почалась набагато раніше, а саме, коли мені було дев'ять років.

Дві тисячі чотирнадцятий рік, Донецьк, ми вчилися до тридцятого травня і двадцять шостого вже було якось напружено в місті. В один із днів ми повернулись зі школи додому і бачили, як ходять якісь люди зі зброєю на дахах домівок, ми тоді і не розуміли, чому і що це, але було якось не по собі, та було лячно, що вони можуть утнути що завгодно, отримати кулю в лоб не хотілося, тому менше заглядали туди. Потім в мене в пам'яті

впливає інша згадка про дитинство. Ми гуляли з бабусею на спортмайданчику, потім чуємо бах десь недалеко і бабуся гукає мене і ми біжимо додому. Третій спогад, мама повертається з роботи,

чомусь дуже перелякана та розповідає, як низько літають літаки, ходять якісь люди у військовому одязі та зі зброєю в руках, я тоді не розуміла, чому і що відбувається. Навіть досі я не розумію, нащо це було, тільки одні нехороші люди розбили моє рідне місто, яке було дуже гарним.

На щастя, ми скоро поїхали звідти і я не побачила жаху, який відбувався, а поїхали ми до мого улюбленого міста Києва. Тут я провела моїх найщасливіших три роки в двісті двадцять четвертій школі. Туди б я і хотіла повернутися, але вже як вчитель, там я знайшла добрих друзів, з якими ми збирали допомогу для АТО, оскільки ми добре розуміли, що і як там. Але це щастя подовжилось недовго, батьки вирішили повернутися назад до окупованого міста, оскільки тут добре, але їм хотілося повернутись до рідних стін, хоча мама не дуже хотіла, а бабуся дуже рвалась. Приїхавши туди, я побачила, як дуже швидко змінилося місто, раніше воно було добрим та привітним, а зараз стало якимось злим та похмурим. Мені перестало подобатись моє рідне місто, навчання в школі було на рівні з каторгою, просто через те, що я не розуміла і не знала правил з російської мови, та розмовляти було складно, бо я могла розповідати тільки на рідній мові і ніякий «язик» для мене не був в пріоритеті.

Нещодавно, до двадцять четвертого (в нас неспокійно стало сімнадцятого-вісімнадцятого числа), знову активізувались

обстріли, мене дуже виводила та пропаганда, бо вони все перекидали на Україну, хоча було добре чути, як вони стояли в сусідньому подвір'ї і гатили по іншій частині міста. Для мене найбридкішим було те, що люди в це вірили, та дуже важко було жити в окупованому місті і розуміти, що треба не виказувати свою позицію, бо можуть забрати «на підвал», там так називалось місце, звідки такі як я, з іншою думкою, могли б не повернутися.

Ми побули три місяці перед переїздом знову в Київ, прилітало всюди. Прилетіло в лікарню, яка недалеко від нашого дому, найцікавіше, ті сказали, що потрапили міною якогось калібру, яка б'є на недалекі дистанції, і все одно звинуватили Україну. Потім поряд влучило в будинок, від якого не залишилось нічого, крім купи бетону. Та потім ще багато куди, і, на щастя, ми через дуже довгу дорогу, три з половиною дні, з хворою на інсульт бабусею досталися до Києва. В поїзді на кордоні з Латвією було складно, оскільки всю ніч провозилася з документами. Як зараз пам'ятаю, стою біля стойки та заповнюю документи, дивлюсь на годинник, бачу, що вже четверта ранку, і в цей час в мене питають, де мої батьки, бо я на той час була неповнолітньою, а я кажу, що мама з бабусею ще ідуть, бо їм дуже важко робити кроки. Але мені і там пощастило. В поїзді познайомилася з хлопцем з Маріуполя, який розповів свою історію, вона в нього, на жаль, була ще жакливішою, але я дуже радію, що він зміг звідти вибратись. Він допоміг на кордоні, допомагав з ріднею та перетягувати багаж, ми з ним здружились, навіть і зараз спілкуємось. І ось я тут, в мене вийшло вступити до університету, але через важку ситуацію і малу кількість світла (у нас може бути дві-три години зі світлом в день), у мене не виходить під'єднатися до пар та велика кількість боргів, для мене потрапити хоч на одну пару просто свято. Але я вірю, що я зможу зі всім впоратися, як це б не було важко.

На жаль в Києві зараз теж неспокійно, але я щиро вірю, що ми переможемо, від нас відстане дурний сусід і всі міста, які

окуповані, повернуться додому, Крим, Донецьк та Луганськ також.

60. Моя історія війни...

Моя історія війни почалася, як і у всіх українців, 24 лютого 2022 року. О п'ятій годині ранку цього дня я прокинулася від телефонного дзвінка від моїх братів, вони повідомили нас про початок масштабного вторгнення росії (пишу навмисно з малої літери, щоб підкреслити нищість і жалюгідність цієї держави) на територію нашої країни.

Я живу в місті районного значення Баштанка Миколаївської області. Це трохи більше п'ятдесяти кілометрів від міста Миколаєва .

Того ранку, коли почалася війна, у нашому місті все було спокійно, адже ворог наносив ракетні удари по військових об'єктах на території всієї України і їм не було ніякого діла до нашого міста. Але першого березня, яке я не забуду ніколи в житті. Величезна ворожа колона військової техніки (понад 600 одиниць) увірвалася на наші мирні вулиці. Ці звірі розстрілювали на ходу все, що бачили – будинки, дерева, магазини, аптеки...Першими постраждали наші захисники з територіальної оборони. Вони перед містом спорудили блокпост, але через відсутність важкого озброєння, танки і самохідки ворога, зробивши декілька пострілів, зруйнували укріплення і вбили п'ятеро чоловіків. Я з батьками в цей момент знаходилися у будинку, який розташований близько до центру міста. Бомбосховища в нас немає, тому ми чекали закінчення цього бою у міжкімнатному коридорі.

Я пам'ятаю, як на покрівлю нашого будинку сипалась земля і якісь уламки, як здригалась земля від вибухів снарядів, як безперестійно стріляли із кулеметів та автоматів. У той момент я

думала, що це останній день у моєму житті, адже такої кількості вибухів і пострілів я ніколи до цього не чула. Мені здавалося, що наступний снаряд прилетить нам на голову і на тому все закінчиться. Але неймовірними зусиллями наших військових ця атака була відбита і ворог повернув від нас.

Потім пішли незліченні дні і ночі, наповнені постійною тривогою. Батьки, переймаючись за моє життя, відвезли мене

до брата у Київ . Перебуваючи в брата, я не могла спати спокійно, бо заплющивши очі, бачила ті жахіття.

Після того повернулася додому і в той же день над Баштанкою пролетіли ворожі літаки, а через декілька секунд наш будинок , у повному розумінні цього слова, підскочив разом з нами на місці .Вони скинули над одним з районів міста три вакуумні бомби, в результаті чого було зруйновано декілька вулиць .

В липні місяці чотири крилаті ракети розірвалися поряд з нашим будинком, через що в ньому було зруйновано покрівлю і вибито усі вікна. Поки ворог знаходився ближче до нас, район постійно піддавався обстрілам "градами" та іншими снарядами. Зараз, з відходом ворожих військ, обстановка стала безпечнішою, але напруженою.

В той час, коли я жила в рідній домівці, як в пеклі, мене не полишало відчуття, що це все скоро закінчиться. На нашій землі обов'язково настане мир і все ця історія війни закінчиться лише перемогою України.

61. Моя історія війни...

Хто б міг подумати, що один день змінить курс твого життя. Живеш, насолоджуєшся і тут в один момент все перевертається. Тож це моя історія мого перевороту життя.

23 лютого ти лягаєш спати з думкою про новий чудовий день, але, на жаль, не цього разу. На ранок 24 лютого о 7-й ранку, я і мій чоловік 4 години назад тільки лягли спати після втомного дня і роботи до ночі. Тут дзвінок від мами, ні привіт, ні як справи, була

сказана одна фраза, яка перевернула наше життя. Ларо, почалась війна. Той ранок я представляла зовсім не так, в моїх думках було сказати чоловіку: “Добрий ранок, коханий”. Натомість він почув слова: “Прокидайся, почалась війна”. До нас одразу прийшли друзі й ми почали разом вирішувати, що робити. Вони вирішили поїхати до Молдови, бо моя подруга звідти, а ми з чоловіком вирішили залишитися. Тепер дзвінок батькам, вони в Чернігові, і я розумію, що наш район постраждає, бо ми як раз знаходимося на трасі з Білорусії та Росії, і тут вже почалися сльози, переживання за молодших братів і батьків, але це вже окрема історія. Ніч в метро, дві безсонні ночі, болі в животі із-за стресу. Багато незрозумілих подорожей, пошуку спокійного життя, але, на жаль, дім є дім і без чоловіка, своєї родини життя вже не мало сенсу. Час плинув і ти вже звикаєш до життя з війною, ти все ще обережна, але продовжуєш жити. Ти приходиш до розуміння, що твоє щастя залежить від тебе. Ти звикаєш до нових буденних днів. Життя дає нові кольори і ти слідуєш цим кольорам, бо розумієш, що без них буде важче.

За час війни я навчилася насолоджуватися життям, мати радість в тих маленьких речах, які показують новий шлях. Так

життя змінилось, і ти вже не повернеш те, яке було, але це твій вибір: сидіти і жалітися, чи почати жити заново. Я обрала нове життя. Життя, де я сміюся і плачу, де я сумую і радію, де ти проводиш більше часу з друзями і починаєш цінувати кожную хвилину з ними. Тож не сумуй і насолоджуйся тим життям, яке в тебе є зараз, бо це твоя історія.

62. Моя історія війни...

Цей день запам'ятається назавжди. 24 лютого 2022 року.

Прокинулась, як завжди, щоб зібратися до школи. Пам'ятаю, як не хотілося вставати того дня. І тут з-за дверей кімнати почула, як мама говорить з кимось по телефону і бігає по квартирі. І зайшовши у телефон, бачу багато повідомлень з текстом: «Почалась війна»...

Подив, страх, нерозуміння, що буде далі... Через 20 хвилин я вже збирала тривожну валізу, клавши туди все, що говорила мама. І екстрено виїхали у магазини по все необхідне. Паніка, черги, всі люди не розуміють, куди бігти в першу чергу. Сирени за вікном. Того дня я почула їх вперше у своєму житті. Моя сестра живе у Києві, який і обстрілювали того дня. Десятки дзвінків їй, а вона не бере слухавку... Було дуже страшно. І тут вона відповідає, вони з чоловіком в укритті та чують звуки вибухів. І того ж дня, при першій можливості, виїжджають до нас із мамою у Полтавську область. По телевізору ще мабуть більше місяця весь день дивились новини. Щоб трішки відволіктись від жахів, які там показують, грали у настільні ігри та збирались вечорами на «чаювання». І тут одного дня у березні, від вибухової хвилі, загорається сусідній будинок біля будинку моєї сестри. Він дуже пошкоджений, палає, повністю зруйнована одна стіна будинку. Дізнались від сусідів, що у квартирі моєї сестри вибило вікна. Благо, вона не в Києві...

У квітні, після звільнення Бучі, Гостомеля до мережі викладають моторошні наслідки перебування там російської армії. З мамою приймаємо рішення тимчасово виїхати за кордон в Ізраїль до родичів...

Наразі, я знаходжусь у Києві. Навчаюсь, живу... Досі страшно, тяжко. Але я вірю у нашу армію та в нашу перемогу. Скоро ми знову будемо жити, як раніше, до 24 лютого!

63. Моя історія війни...

Війна... Наскільки це страшне слово, воно руйнує тебе, завдає тобі стільки болю, що уявити неможливо.

Війна триває з 2014, але відчула її я на собі тільки 24 лютого 2022 року. Усі ми знали, що відбувається, кожного дня були новини про це, ми підтримували наших військових, як могли, проте, коли чуєш вибухи, розумієш, що у твій дім може потрапити ракета – це інше.

Чи було мені страшно 24 лютого? Не можу відповісти на це питання, бо таке дивне відчуття, ніби я все пам'ятаю, кожную деталь, що ми робили, що казали, але не можу сказати, що саме відчувала в той момент. Я переживала за своїх близьких, друзів, ми весь час були на зв'язку. Але я добре пам'ятаю момент, коли

перший раз заплакала. Мої батьки сиділи в кімнаті, і покликали нас (у мене є старша сестра і молодший брат), вони сказали, що щоб з ними не трапилося, ми повинні триматися разом. Саме в той момент я відчула неймовірний страх, бо мої батьки найрідніші для мене, страх того, що я можу втратити їх, лякало мене. У той момент я тримала свої емоції, як могла, бо ситуація і так була дуже напруженою, я не хотіла плакати при них. Коли я пішла у свою кімнату, я плакала, намагаючись зробити це тихо, щоб не почули батьки, це такий біль, який неможливо описати словами. Кожного дня було чутно вибухи, і тоді справді було дуже страшно, і як би я не намагалася стримувати все у собі, мені це не вдавалось. І одного разу, коли йшли у бомбосховище, я заплакала при мамі, це було вперше, коли я це зробила з початку повномасштабного вторгнення, і після цього мені справді стало легше.

Уже на початку березня ми їхали на Захід України. Чесно, я так цього не хотіла, бо для мене було важливо залишатися в себе вдома, але так необхідно було зробити задля нашої безпеки. Насправді я багато років хотіла поїхати в Карпати. Річ у тому, що коли я була маленька, ми були там, але мені стало погано, і лікарі сказали, що мені просто не підійшов клімат. З того моменту я там не була, але дуже сильно хотіла. І моя мрія здійснилась, але не так, як я хотіла. Як іронічно, чи не так? Відтепер, щоразу, коли згадую про гори, про ці дивовижні краєвиди, перше, що спадає мені на думку, – це війна.

Сподіваюсь, що колись, я зможу спокійно їхати в Карпати й насолоджуватись краєвидами.

Такі дивні відчуття, коли описуєш свої почуття, ніби повертаєшся у минуле і проходиш через це все заново. Усе залишається в нашій пам'яті, наш біль, наш страх, наші сльози, це неможливо змінити, і я вважаю, що непотрібно, бо ми живі доти, доки жива наша пам'ять. Це неможливо забути чи пробачити, це назавжди у твоєму серці.

Життя... Таке воно дивне, ніколи не знаєш, що буде завтра, саме тому варто жити й насолоджуватися кожним моментом, пам'ятати, завдяки кому ми можемо лягати спати й прокидатися кожного дня!

У висновку хочу сказати, що їм немає пробачення, вони заслуговують всю ненависть, і чесно, я бажаю їм всього найгіршого, хочу, щоб вони заплатили за все, що зробили, хочу, щоб вони відчували той біль, який пережили ми. Я людина, яка вважала, що тримати ненависть у своєму серці неправильно, але це виняток, і я не можу нейтрально ставитись до них. Вони не заслуговують пробачення чи розуміння, тож моя ненависть буде зі мною. Мені не шкода нікого з них. У чому винні люди, які просто мирно жили? У чому винні тварини? У чому винні військові, які пішли захищати свою Батьківщину? Я цього не розумію... Тож я справді сподіваюсь, що все до них повернеться у подвійному розмірі.

64. Моя історія війни...

Напередодні 24 лютого я проводила свій вечір зі своїми подругами і ми відмічали мій вихід з нашого спільного проєкту вечірок в українському стилі. Ми працювали над ним рік, і наша ціль була показати, наскільки українська музика є повною, незалежною, унікальною і світовою. Тому свою проукраїнську позицію навіть в трохи зросійщеному середовищі я почала формувати до повномасштабного вторгнення. Найперші вибухи я зустріла на рідному Подолі в Києві.

Вже на другий день ми з сім'єю прийняли рішення поїхати до бабусі в село на Київщину. Ми їхали, не знаючи, наскільки, як доїдемо і що далі.

Треба був час, щоб зрозуміти, як жити, кому допомагати і як відновитись. Достатньо швидко я прийшла в себе, тому пішла в волонтерський центр, щоб допомагати робити сітки ЗСУ. Паралельно я робила відео в тік-тоці для іноземної аудиторії про російське вторгнення.

Таким чином, я зрозуміла, що весь цей час ми використовували російську культуру, бо нашу ми, на жаль не знали. Навіть маючи вже проукраїнську позицію, я продовжувала дивитись лекції на російській або слухати російську музику. Я думала, що це ніяк не впливає на мою особистість, а потім зіштовхнулась з нестачею українського контенту.

Такий висновок вплинув на мене, що я не могла б уявити, щоб мої діти в майбутньому спокійно слухали російські пісні, знаючи, що через російські ракети померли діти інших батьків. Україна може створювати науку, медицину, музику, фільми. Чому тоді в школах наша культура така поверхова і діти нею не цікавляться? Тому, вочевидь, це стало поштовхом вибору педагогічної спеціальності.

Влітку я вирішила, що маю сили і можливості допомогти поіншому. Тому поїхала на свій перший волонтерський табір від

громадської організації «Будуємо Україну Разом», де ми відбудували згорівший другий поверх ДСНС в містечку Макарів на Київщині. За структурою табір має дві частини: першу половину дня – будівельна за неї відповідальні майстри і майстрині), друга половина дня – культурно-освітня програма. Тому «БУР» це не тільки про шпаклювання, а ще про створення нового суспільства через цінності, друзів і навчальної частини. В організації є 4 цінності: відповідальність, довіра, рів(з)ність, віра в Україну. Задача майстрів бути наставниками, а кемп-лідерів – інтегрувати з табору в постійний вжиток. Ця ціль і мета мені дуже сподобалися і я вирішила піти далі і стати частиною команди в цій організації.

Я пройшла свою школу кемп-лідерів і лідерок у Львові, щоб займатись другою частиною програми в таборах. Після цього вже в ролі кемп-лідерки я провела і організувала 6 таборів (липень-грудень) у різних містах України: село Заріцьк, Рівненська область (гуртожиток для ВПО), місто Соснівка, Львівська область (гуртожиток для ВПО), місто Переяслав (молодіжний центр для ВПО), місто Коломия, Івано-Франківська область (гуртожиток для ВПО), село Новоселівка, Чернігівська область (відновлення акушерського пункту), місто Охтирка, Сумська область (укриття).

Останній табір був проведений на Сумщині в місті Охтирка. Там я взяла на себе обов'язок в іншій ролі – майстрині, що також було для мене новим досвідом, бо на табори приїжджають зазвичай люди без будівельного досвіду (як це було на моєму першому), також дуже різного віку (найстарший волонтер у мене на таборі, якому було 78 років).

Після останнього табору я їздила разом зі своїм другом, щоб допомогти в роздачі гуманітарної допомоги. Він діє повністю незалежно і локально, але при цьому має «донорів» і спонсорів, які дають кошти і продукти. Так недавно сталась моя перша

вилазка (5 днів) на Херсонщину і на Харківський напрямок в деокуповані села, де дуже критичний стан з їжею і ліками. Ми роздавали людям все за їхніми потребами. На це важко дивитись, спілкуватись з людьми, які пережили це пекло. Когось закатували з їхніх родичів, а у когось згвалтували дитину. Важкі історії стали моїм опором і досвідом.

Зараз я буду переїжджати за кордон на найближчі пару місяців для пошуку спонсорів та роботи на міжнародні фонди та проекти, щоб створити свою організацію на допомогу українцям і українкам, що опинились в критичній ситуації через російське вторгнення.

Я вдячна нашим воякам і воячкам, які дають мені і моїй родині спокійно спати кожного дня. Дякую, що, завдяки вам, наші діти будуть мати світле майбутнє в незалежній Україні.

УКРАЇНА ПОНАД УСЕ!